

Nas tednik Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / ŠTEVILKA 27

CELOVEC, DNE 7. JULIJA 1966

CENA 2.— ŠILINGA

115 let

V torek, 12. julija, je god sv. Mohorja, po katerem ima ime naša Družba sv. Mohorja. V njeni tiskarni se tiska naš list, v njeni hiši imata svoje prostore tudi uredništvo in uprava »Našega tednika«. Je pa še drug, pomembnejši razlog, zakaj se spominjamo tega godu. Družba, katere nebeški pokrovitelj je sv. Mohor, je za kulturno življenje slovenskega ljudstva na Koroškem, pa tudi slovenskega naroda sploh, nadvse pomembna in zaslužna. Prav letos mineva od ustanovitve te družbe — 115 let.

Pobudo za ustanovitev sv. Mohorja v Celovcu je dal v sluhu svetosti umrli škof Anton Martin Slomšek. Že ko je bil v celovškem semenišču, je hotel ustanoviti družbo za izdajanje dobrih slovenskih knjig. Sam je izdal več knjig, a je vedel, da je bolje, če se za to zavzame skupina več ljudi. Ko je postal škof v Št. Andražu v Labotski dolini, sta ga aprila 1851 obiskala buditelj koroških Slovencev Andrej Einspieler in knjižni delavec ter organizator Anton Janežič. Po tem obisku je zamisel knjižne založbe dobila določno obliko. Po razgovorih z drugimi Celovčani in Korošci, je prišlo v naslednjih mesecih do pripravljalnega sestanka, s katerega so poslali celovški rodoljubi zavednim Slovencem in Slovenkam oklic. V oklicu jih vabijo, da naj pristopijo k »Društvu sv. Mohorja«. To je bilo 27. julija 1851, torej pred 115 leti. Deželna vlada je delovanje tega društva potrdila 28. avgusta naslednje leto. Tedaj so tudi že izšle prvikrat »Mohorjeve knjige«.

Naši Družbi sv. Mohorja za ta lepi jubilej bo pač najlepši šopek ta, ako se letos znova strnemo okoli nje. Koliko zanimivih knjig nam je ta družba posredovala! Koliko kratkočasnih uric je že preskrbela najširšim plastem našega ljudstva! Njen jubilej je praznik vseh, ki pri njej sodelujejo in ji pomagajo. Je praznik najprej vseh udov, ki leto za letom naročajo njene knjige. Je praznik njenih poverjenikov in poverjenic, starih in mladih, ki se leto za letom trudijo, da bi mohorjevke razpečali po naših družinah v domovini in po svetu. Stari pregovor pravi: »Kamen do kamna palača, zrno do zrna pogača.« Pri Družbi sv. Mohorja se ta pregovor dobesedno uresničuje. Družba sestoji iz udov. Ud poleg uda in nastane velika Mohorjeva družina. Tako se lahko izdajajo lepe knjige, ki so razmeroma zelo poceni.

Če gremo pogledat na ljubi domači vrtiček, vedno tu ali tam porujemo kak plevel, popravimo to ali ono reč na vrtu ter sklenemo kaj preurediti. Ko ob prazniku sv. Mohorja mislimo na našo Družbo, dajmo, zavzemimo se! Zanj z novo voljo in novim navdušenjem! Družbo je treba pomladiti, treba ji je pridobiti novih prijateljev in treba je razviti razne njene oddelke, da bodo cveteli in bo delovanje Družbe primerno sodobnim razmeram.

Naši rojaki pod Italijo so letos sklenili prenoviti svojo Goriško Mohorjevo družbo in že sedaj nabirajo člane po Tržaškem, po Goriškem in v Beneški Sloveniji. Pri družimo se tej novi vnemi in tudi mi za svojo Družbo sv. Mohorja storimo kaj več kot doslej. Prisrčno so vabljeni k temu delu zlasti mlajši.

Delovanje naše Družbe je raznovrstno. Ne smemo soditi Družbe le po njeni hiši, po njeni tiskarni ali prodajalni. To je ena stran družbinega delovanja. Ta stran se mora ravnati po tehničnih, pravnih in gospodarskih vidikih. Druga nadvse pomembna stran Družbe so njeni dijaški domovi, bodisi v Celovcu ali »Korotan« na Dunaju. Širjenje vsakoletnega knjižnega daru spa-

Tito razbil zaroto v partijskem vrhu

Podpredsednik Ranković in notranji minister Stefanović odstavljena

Pačenja kot za časa Stalina

V Jugoslaviji so na seji četrtega plenuma centralnega komiteja komunistične partije v petek, 1. julija, na Brionih odstavili dosedanjega podpredsednika Aleksandra Rankovića in ga razrešili vseh njegovih funkcij, notranjega ministra Svetislava Stefanovića pa izključili iz centralnega komiteja partije, hkrati pa je izgubil tudi svoj sedež v vladi.

To vest je predsednik Tito kot glavni tajnik partije javil sam v svojem uvodnem govoru na otvoritveni seji, katero je jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug takoj razširila v svet.

Tito je izjavil, da je bilo čisto zgrešeno, da so Državno varnost v dvajsetih letih njenega obstoja prepustili takorekoč njej sami. Državna varnost je med vojno in prva leta po vojni odigrala ogromno vlogo. »Če pa se taka organizacija začne deformirati (maliciti) in iz te nastane sistem, ki je dušil vso našo družbo, je to neodpušljivo. Tu gre za velike zasluge in ogromne napake, ki sta jih storila prav zgoraj imenovana,« je nadaljeval svoj uvodni govor predsednik Tito.

Preiskava, ki so jo vpeljali že pred nekaj časa, je jasno pokazala, kakšen neverjeten obseg so zavzela ta izmaličenja. Preiskovalna komisija je prav zategadelj predlagala plenumu centralnega komiteja Svetislava Stefanovića razrešiti vseh njegovih funkcij, saj je bil odgovoren kot notranji minister za Državno varnost. Pred Stefanovičem je bil dolga leta vrhovni voditelj Državne varnosti Aleksander Ranković, ki je veljal kot »prestonaslednik« Tita.

Tito ni varčeval z ostro kritiko in je odkrito dejal, da so najvišji voditelji Državne varnosti organizirali akcije proti gospodarski reformi, ki so jo sklenili na zasedanju partije v decembru leta 1964. Ta pačenja je Tito primerjal s svojevoljnimi Stalinističnimi metodami.

Tito je izjavil v svojem govoru, da ne gre pri ugotovljenih izmaličenjih in nepravilnostih za posameznike, temveč gre tu za frakcijski gruparški boj, za boj za oblast.

Tito je potem z največjo resnostjo opozoril na nevarnost za enotnost ljudstva, nevarnost za komunistično partijo in njeno enotnost, skratka za ves socialistični razvoj vobče.

Francija izvedla eksplozijo A-bombe

Moskva molči o eksploziji francoske A-bombe — Protesti po vsem svetu

Francija je v soboto, 2. julija, ob 16.34 po srednjeevropskem času na pacifiškem otoku Muroroa, nekako v sredini med Avstralijo in Južno Ameriko opravila že svojo peto eksplozijo atomske bombe klasične vrste, okrepljeno s termonuklearnimi elementi. Uradno francosko sporočilo, ki so ga o eksploziji objavili v Parizu, pravi, da je bila bomba izdelana z uporabo plutonija.

Bila je to eksplozija manjše vrste; razstrelilna moč pod sto kilotonami (kl. = kilotona = 1000 ton) navadnega razstreliva. Jedrska bomba je bila pritrjena na stolpu ladje, ki je bila zasidrana 30 metrov od obale otoka Muroroa. Tresk in ognjeni sij eksplozije so slišali in videli celo na 450 kilometrov oddaljenem otoku Gambier.

Združene ameriške države obžalujejo eksplozijo francoske atomske bombe, ker nasprotuje atom stop pogodbi: moskovski sporazum, sklenjen v avgustu 1963. leta, prepoveduje jedrske poskuse v ozračju, pod vodo in na zemlji. Francija in rdeča Kitajska nista podpisali tega sporazuma.

Uradne proteste ali pomisleke proti eksploziji francoske atomske bombe so izrazile še številne druge države, med njimi Velika Britanija, Italija, Japonska, Avstralija, Nova Zelandija, Južna Koreja, Peru in Čile.

Sovjetska zveza se je v tem primeru omejila samo na francosko sporočilo o eksploziji jedrske bombe, katerega je objavila sovjetska tiskovna agencija TASS.

Moči Severnega Vietnama pešajo

Francoski gospodarski list »Entreprise« je v torek pisal o tem, da je Severni Vietnam seznanil rdečo Kitajsko, da lahko nadaljuje vojno le še do konca leta 1967.

Severnovietnamski predsednik je prav zategadelj zaprosil Moskvo in Peking za dovoljenje o mirovnih pogajanjih, kar je Peking odklonil, medtem ko je Moskva privolila v to.

Po mnenju Ho Ši Minha se mora do srede leta 1967 pri dosedanjem vojnem položaju najti rešitev vietnamskega vprašanja. List je pisal dalje, da bombardiranje po letalskih silah Združenih ameriških držav ni vzrok, ampak samo posledica te slabosti Severnega Vietnama. Predsednik Johnson je prepričan, da slabi odpornost Hanoia in da so težave z oskrbovanjem komunistov zmerom večje. Zato ni izključeno,

da tudi sem in pa širjenje krščanske miselnosti med našim narodom.

V luči zadnjega vesoljnega cerkvenega zbora morajo posijati tudi na to našo pomembno ustanovo žarki nove dejavnosti in novega življenja. To pa zavisi predvsem od naših mladih duhovnikov in mladih laikov.

Z. R.

da bo ameriško letalstvo sedaj začelo rušiti zajezne nasipe Severnega Vietnama in tako onemogočiti zimsko žetev dežele.

Optimistično o skorajšnjem koncu vietnamske vojne se je izrazil v torek ameriški zunanji minister Kyot na japonsko-ameriški konferenci v Ryotu na Japonskem in južnovietnamski ministrski predsednik general Ky pred »Ljudskim svetom in vojsko« v Saigonu. Rusk je naglasil, da bo moral Severni Vietnam spričo vojaške premoči zahodnega tabora le privoliti v mirovna pogajanja.

Francija se lahko vrne v NATO

Ameriški predsednik Johnson je pred nekaj dnevi izjavil na tiskovni konferenci v Washingtonu, da je poslal francoskemu predsedniku generalu de Gaulleu pismo, v katerem ga obvešča, da se Francija lahko vrne v Organizacijo severnoatlantskega pakta (NATO) in da ji ostanejo vrata odprta do ene od vodilnih vlog v zadevah Atlantiskega pakta.

V pismu je tudi rečeno, da je težko verjeti, da bo Francija, ki je toliko prispevala

Za verouk v materinščini

Pred kratkim je izdal Narodni svet koroških Slovencev v nemškem jeziku pisano brošuro pod naslovom »Für den Religionsunterricht in der Muttersprache«. Brošura opozarja v zvezi z veroučnim jezikom na krivične določbe manjšinskega šolskega zakona ter dekreta celovškega škofijskega ordinariata iz leta 1959. Za otroke slovenskih staršev, ki so prijavljeni k slovenskemu pouku, se mora namreč poučevati na dvojezičnih šolah verouk v nemškem in slovenskem jeziku, ne pa v materinščini. Za slovenske otroke, ki jih starši niso prijavili k dvojezičnemu pouku, pa je veroučni jezik nemški. Znano je, da mnogi starši svojih otrok ne prijavijo v posvetnih predmetih k dvojezičnemu pouku, želijo pa, da se poučujejo njih otroci verouk v slovenskem jeziku ali pa vsaj slovensko-nemško. To pravico staršev je doslej ordinariat ignoriral.

Na glavnih šolah je predviden za poučevanje verouka samo izključno nemški učni jezik in to prav tako za otroke, ki so prijavljeni k slovenskemu pouku. Določba § 16 (2) manjšinskega šolskega zakona se glasi: »Verouk je za otroke, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, na vseh šolskih stopnjah dvojezičnih osnovnih šol (razredih, oddelkih) predviden v nemškem in slovenskem jeziku. Glavne šole so torej glede veroučnega jezika zamolčane tako v šolskem zakonu kot v dekretu škofijskega ordinariata z dne 17. septembra 1959.

Znano je, da gre večina otrok po četrti šolski stopnji tudi na našem ozemlju v glavne šole, vedno manj pa jih ostane do konca šolske obveznosti na ljudski šoli. Medtem je bila šolska obveznost razširjena na devet let. To se pravi, da bi moral biti skozi pet let šolske obveznosti veroučni jezik na glavnih šolah Južne Koroške tudi za slovenske otroke samo nemški. In k temu naj Slovenci molčimo? Škof Slomšek je dejal: »Podlaga vsake naravne izobrazbe je negovanje materinega jezika; brez tega ostane ljudstvo le v zibelni svoje izobrazbe. Zato pozdravlja z veseljem vsak pravično misleči človek razvoj in napredek našega materinega jezika in narodne izobrazbe.«

Nadalje je škof Slomšek učil: »Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne narodne omike.« Temu izročilu bomo ostali zvesti tudi v bodoče. Naša dolžnost je torej, da se zavzamemo za verouk v materinščini. Dokumentacija, ki jo je izdal Narodni svet koroških Slovencev v obliki brošure, prikazuje večletno tozadevno prizadevanje Slovencev v Avstriji. Iz brošure je razvidno, da je slovenska manjšina naslovila na cerkveno oblast v Celovcu vrsto vlog. Zahtevo po veroučnem jeziku v materinščini pa so podprli tudi slovenski rojaki in kulturne ustanove po svetu, Federalistična unija evropskih manjšin ter ugledni predstavniki avstrijskega javnega življenja.

V upanju, da bo cerkvena oblast tudi na podlagi dokumentacije Narodnega sveta spoznala krivico, ki nam je bila prizadeta na področju veroučnega jezika, se obračamo nanjo s ponovno željo, da podvzame vse potrebno, da bo tudi v krški škofiji spoštovano načelo sv. Cerkve: Verouk boji v materinem jeziku!

Papež Pij XI. je izjavil: »Cerkve ne sme biti nikdar in pri nobenem narodu sredstvo za raznarodovanje.«

k zahodni varnosti in razvoju Organizacije severnoatlantskega pakta, ostala dolgo zunanaj skupnih zadev in odgovornosti njenih zaveznikov. V pismu je ameriški predsednik Johnson tudi zanimal za Gaullove pripombe, da pomenijo vojaške enote Združenih držav Amerike na francoskem ozemlju kršitev francoske suverenosti.

Politični teden

Po svetu . . .

PO DE GAULLOVEM OBISKU V SOVJETSKI ZVEZI

Ob koncu desetdnevnega državnega obiska v Sovjetski zvezi so francoski predsednik general de Gaulle in kremeljski voditelji v četrtek, 30. junija, zvečer, kot je bilo pričakovati, podpisali skupno sporočilo, ki obsega okrog 2000 besed.

Najvažnejše točke skupnega sporočila:

● Francosko-sovjetska posvetovanja se bodo redno nadaljevala;

● Med Kremljem in Elizejsko palačo bodo vzpostavili tako imenovani »rdeči telefon«, ki pomeni eno izmed glavnih senzacij obiska francoskega predsednika de Gaulle v Sovjetski zvezi.

V Parizu so objavili, da je že dejstvo, da bosta Kremelj in Elizejska palača vzpostavila posebno neposredno zvezo. V razlagah o tem pariški krogi ne skrivajo zadovoljstva. Tako imenovani »rdeči telefon« — v resnici teleprinter (daljnopisnik), po katerem bosta vodstvi obeh držav sproti zanesljivo povezani, je za pariške razlagalce še en dokaz, da sta Francija in Sovjetska zveza med de Gaullovim obiskom položila temelje za intenzivna in vsestranska politična in druga posvetovanja.

Kot znano, obstaja že taka neposredna zveza »vroča žica« med Kremljem in Belo hišo. Oba »rdeča telefona« v Washingtonu in Moskvi sta vzpostavila umorjeni ameriški predsednik Kennedy in bivši sovjetski premijer Hruščov po kubanski krizi, da bi mogli na ta način vsako vojno po nespornih prepričitih.

● Brežnjev, Kosigin in Podgorni so sprejeli povabilo francoskega predsednika de Gaulle, naj obiščejo Francijo.

● Obe državi sta mnenja, da se morajo evropski problemi pretresati v prvi vrsti v evropskem okviru.

● Sovjetska zveza in Francija sta zaskrbljeni zaradi poostritve vietnamske vojne. Rešitev spora je možna le na podlagi indokitajske pogodbe, ki izključuje vsako tuje vmešavanje.

Med konkretnimi dvostranskimi sporazumi so važni trije:

● Prvi predvideva pomembno razširitev kulturnega, znanstvenega in tehničnega sodelovanja. — Drugi se tiče sodelovanja pri raziskavanju in izkoriščanju vesolja. Kot predvidevajo, bodo francoske umetne satelite izstreljevali s sovjetskimi raketami. — Tretji pa je že zgoraj omenjena vzpostavitev neposredne zveze »rdeči telefon«.

V sovjetskih krogih so z obiskom francoskega predsednika močno zadovoljni. Priznajajo, da na področju mednarodne politike res ni prišlo do osi Moskva—Pariz, vendar pa pravijo, da de Gaullov obisk začne novo stran v zgodovini evropskih odnosov. Kot kaže, general de Gaulle ni sprejel sovjetske pobude, naj bi bodoči evropski dialog (dilogov) potekal med skupinami držav, ampak se bolj zavzema za dialog med posameznimi državami Vzhoda in Zahoda. Čeravno bi bila Sovjetski zvezi prva možnost bolj po volji, bi vendar pozdravila tudi težnjo posameznih zahodnoevropskih držav, da slede Franciji.

Na francoski strani so prijetno presenečeni nad odkritostjo in toplim vzdušjem, ki je vladalo med pogovori ter realizmom (stvarnostjo). Tudi tu ne pripisujejo pomena temu, da glave mednarodnega položaja niso predvidele skupne akcije Francije in Sovjetske zveze. Poudarjajo pa zadovoljstvo nad sklenjenim kulturnim in vesoljskim sporazumom in vidikom vse širšega francosko-sovjetskega sodelovanja.

SEATO JE ZASEDAL V AVSTRALIJI

Na zasedanju ministrskega sveta vojaškega pakta za jugo-vzhodno Azijo (SEATO) — zasedanje je bilo v Canberri, je govorilo več zunanjih ministrov držav, ki so članice tega pakta.

Zunanji minister Združenih ameriških držav Dean Rusk je ugodno ocenil obrambo Južnega Vietnama, rekoč, da bodo sile svobodnega sveta v tej državi še naprej uspešno kljubovale komunističnemu izzivanju, hkrati pa je dejal, da si bodo še naprej prizadevali za mirno rešitev vietnamskega spora.

Britanski zunanji minister Michael Stewart je izjavil, da Velika Britanija tudi v prihodnje ne namerava poslati svojih vojaških enot v Vietnam in da je močno v skrbeh zaradi vietnamskega spora. Velika Bri-

tanija pa bo še nadalje obdržala močne oborožene sile na področjih, ki jih vključuje vojaški pakt za jugovzhodno Azijo. V jugovzhodni Aziji misli Velika Britanija izpolniti obveznosti, ki jih je prevzela, ne bo pa prevzemala novih.

Kar se tiče 50 tisoč britanskih vojakov, razporejenih v Maleziji, bo Velika Britanija razmislila o njihovi premestitvi, ko bodo povsem odpadla nesoglasja med Indonezijo in Malezijo. Dejal je, da to vprašanje še ni dokončno urejeno.

Francija ni poslala svojega zunanjega ministra na zasedanje ministrskega sveta Vojaškega pakta za jugovzhodno Azijo, temveč samo opazovalca.

BRITANSKA ZAGOTOVILA COMMONWEALTHU

Britanska vlada je zagotovila članicam Commonwealtha (britanska skupnost narodov), da bodo zavarovali njihove gospodarske koristi na morebitnih pogajanjih o vključitvi Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost. Na gospodarski konferenci držav Commonwealtha v Londonu je britanski minister za trgovino Douglas Jay izjavil, da bo vlada v Londonu obveščala države Commonwealtha o vsakem svojem koraku v zvezi z vključevanjem v Evropsko gospodarsko skupnost (EWG—EGS).

Na konferenci je več ministrov iz držav Commonwealtha izrazilo zaskrbljenost nad tem, da bi pogovori v okviru tako imenovane »Kennedyjeve runde pogajanj« o trgovini in carinah utegnili pripeljati do tega, da bi se omajal sistem trgovinskih olajšav.

. . . in pri nas v Avstriji

RADIOTELEVIZIJSKA REFORMA BREZ SOCIALISTOV

Po dveurni seji, na kateri je bilo nekaj socialističnih predlogov odklonjenih, je v sredo, 29. junija, poseben parlamentarni odbor za radio in televizijo z glasovanjem Avstrijske ljudske stranke in Svobodnjaške stranke na predlog Harwalika (Avstrijska ljudska stranka) in tovarišev sprejel »zakonski osnutek o nalogah in napravah Avstrijske radijske družbe z omejeno zavezo«. Novi zakon upošteva skoraj v celoti namesto ljudske glasovanja, ter ga bodo še pred poletnimi parlamentarnimi počitnicami predložili zasedanju celotnega parlamentarnega odbora v odobritev, kajti veljati bo začel že 1. januarja leta 1967.

S tem je pot za radiotelevizijsko reformo, katero je začelo več kot 832 tisoč Avstrijcev skupno z neodvisnim časopisjem pred dvema letoma s prvim ljudskim glasovanjem v Avstriji (vršilo se je od 5. do 12. oktobra leta 1964), odprta.

Zakonski osnutek upošteva v najširšem smislu ljudsko glasovanje deloma po črki, deloma po duhu in predvideva sledeče ukrepe:

1. skupščina Avstrijske radijske družbe izbere 20 članov nadzornega sveta;

2. nadzorni svet nastavi potem iz števila prijavljenih proslavcev po javnem razpisu glavnega upravnika, katerega naloga naj bi bila določiti smernice za izvedbo celotnega radiotelevizijskega programa in štiri direktorje in sicer za: radijski program, televizijski program, tehniko in upravo.

3. za nastavev glavnega upravnika velja tako imenovana politična klavzula, to se pravi, da nastavljeni glavni upravniki ne bi smeli v zadnjih petih letih pripadati nobeni politični organizaciji, vključno občinski predstojnik (mestni svet), in ne bi smeli biti župan ali uslužbenec kake politične stranke, dočim bo veljala za vse štiri direktorje in nove deželne upravnike ta politična klavzula le za dobo njihove službe;

4. Avstrijska radijska družba z omejeno zavezo mora poskrbeti za dober sprejem vseh treh radijskih in dveh televizijskih programov po celi Avstriji in upoštevati tudi interese zveznih dežel;

5. vodstvo podjetja bo nadzorovala tričlanska izpitna (preizkuševalna) komisija;

6. reklama ne bo smela prekoračiti dnevnega v radijskih oddajah 100, v televizijskih pa dvajset minut, medtem ko v enem radijskem in enem televizijskem programu vobče ne bodo oddajali reklame; ob nedeljah in praznikih pa v vseh programih odpade reklama sploh;

7. v ožjem nadzornem svetu Avstrijske radijske družbe, doslej je bila sestavljena po proporciju (sorazmerju), nima nobena

šav v okviru »Skupnosti narodov« (Commonwealth) in začete njihovih proizvodov v britanskem trgu.

MORO OBISKAL ZAHODNO NEMČIJO

Od ponedeljka, 27. junija, do sobote, 2. julija, je bil na uradnem obisku v Zvezni republiki Nemčiji italijanski ministrski predsednik Aldo Moro.

Po vesteh iz italijanskih virov je politične razgovore pričel zahodnonemški kancler Ludwig Erhard.

Erhard je ob tej priliki omenil, da bo v kratkem obiskal Združene države Amerike ter da so zato koristni razgovori med Zahodno Nemčijo in Italijo. Moro pa je izrazil zaupanje v nemško demokracijo, ki je bistveni element pomirjenja in politike miru.

Po zaključku razgovorov — politični razgovori so trajali dva dni, ostale štiri dni je Moro izbral za obisk gospodarsko važnih industrijskih krajev Zahodne Nemčije — je italijanski ministrski predsednik vlade Moro odgovarjal na vprašanja okoli 200 prisotnih italijanskih, nemških in drugih novinarjev. Ugotovil je, da spada njegov obisk v okvir normalnih odnosov med prijateljskimi in zavezniki državami, kot sta Italija in Zvezna republika Nemčija. Nato je na kratko orisal vsebino razgovorov, pri čemer je pričel z atletskimi vprašanji in Organizacijo severnoatlantskega pakta ter poudaril tesni sporazum med Bonnom in Rimom glede ciljev, da se premosti evropska kriza.

O obisku je bilo objavljeno kot običajno zaključno poročilo, ki poudarja enaka stališča med Italijo in Zahodno Nemčijo ter polno zaupanje povezovanju obrambnega sistema.

stranka sama odslej večine: sedaj bo navezana mnogo bolj na podporo drugih članov družbe, za katere velja tudi politična klavzula;

8. zveznodržavna razvrstitev radiotelevizijskih oddaj bo močnejše poudarjena, upravniški posameznih deželnih radijskih postaj pa bodo imeli več pravic;

9. nova organizacijska oblika radiotelevizije jamči, da bodo vse potrebne odločitve izvedli sami brez vsakega vpliva od zunaj; zaviranje ali celo onemogočanje sklepov iz političnih razlogov, kot doslej, bo sedaj nemogoče.

Spreminjevalni predlogi socialistov

Avstrijska socialistična stranka je na seji posebnega parlamentarnega odbora za radio in televizijo v sredo, 29. junija, predložila več spreminjevalnih predlogov, pri katerih pa bi bil možen, za sprejem in odobritev teh, skupen sklep vseh treh strank. Soglasnosti pa niso dosegli, ker, kakor je poročal državni poslanec Scheibengraf, predvsem zavoljo treh spornih točk:

● Avstrijska socialistična stranka je zahtevala za imenovanje glavnega upravnika dvetretjinsko večino, da bi si na ta način za vsak primer zagotovila, da mora nastavljeni glavni upravniki uživati tudi zaupanje socialistov, kajti ljudsko glasovanje predvideva sodelovanje obeh velikih strank. (In vprav pri tem vprašanju se je Avstrijska ljudska stranka bala, da ne bi socialisti onemogočili imenovanja glavnega upravnika, zato je odklonila zahtevo po dvetretjinski večini.)

● Socialistična stranka je zahtevala tudi izrecno ustanovitev deželnih radijskih postaj v vseh devetih zveznih deželah. (To vprašanje je v ljudskem glasovanju in v radiotelevizijskem zakonskem osnutku nerešeno, to je odprto.)

● In v tretji točki so zahtevali socialisti pravico soodločanja parlamenta pri določitvi radijskega denarja. (To pa ni predvideno niti v ljudskem glasovanju niti v pravkar sklenjenem zakonskem osnutku radiotelevizijske reforme.)

Socialistični tisk je trdil, da daje pravkar izglasovani zakonski osnutek radiotelevizijske reforme izključno pravico mnenja le Avstrijski ljudski stranki, dalje izključuje nameščence radijskih postaj od soodločanja (po predlogih Avstrijske ljudske stranke pa naj bi v nadzorni svet lahko poslali tudi dva zastopnika podjetja) in grozi poslušalcem radija in televizije z novim povišanjem radijske pristojbine, katero sme Avstrijska radijska družba sama določiti.

Predsednik posebnega parlamentarnega odbora za radio in televizijo parlamentarni

SLOVENC

doma in po svetu

Proslava 15-letnice slovenskega okteta v Clevelandu

Najslavnejši glasbeni ansambel Slovenski oktet se je vrnil s svoje druge pevske turneje po Združenih državah Amerike in Kanadi. Pevci so se obložili z radostnimi vtisi in svežimi spomini na počitnice, ki so jih bili deležni pri slovenskih izseljencih v daljnih deželah. S seboj so prinesli fotografije, ki prikazujejo, kako so jih rojaki sprejeli in občutili. Ena izmed takih slik priča o posebnem dogodku: jubileju, ki ga je Slovenski oktet slavil med ljudmi, ki so v marsičem pripomogli, da so se ti pevci zbrali in začeli svojo umetniško pot. Čez petsto gostov se je odzvalo povabilu clevelandskega odbora za proslavo in napolnilo dvorano Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue v Clevelandu. Dolga miza, okrašena s cvetjem, ob samem odru je bila namenjena slavljenecem, članom slovenskega okteta. Poleg pevcev in umetniškega ter organizacijskega vodje dr. Valensa Voduška in Bogdana Pogačnika, so bili pri tej mizi tudi sodnik August Pryatelj, ki je zastopal zadržanega clevelandskega župana jugoslovanski konzul Zlatan Suzanić in konzul Tone Stipančič iz Pittsburga ter predsedstvo pripravljalnega odbora.

V imenu vseh je čestital Slovenskemu oktetu Leo Poljšak, nato pa so se zvrstili še mnogi govorniki. Prebrali so tudi brzojavne čestitke raznih slovenskih organizacij in pevskih zborov iz Amerike. Po pravi kranjski pojedini so nastopili v kratkem kulturnem sporedu člani vseh clevelandskih društev, nazadnje pa so zapeli seveda tudi slavljenci sami.

Zlatomašnik msgr. Albin Kjuder

Petdeset let je minilo 24. junija od tega, ko je mladi bogoslovec Albin Kjuder prejel iz rok tedanjega ljubljanskega škofa dr. Antona Bonaventura Jegliča mašniško posvečenje.

Rojen je bil 25. februarja 1893 v Dutovljah na Krasu. Tej zemlji je praktično ostal zvest vsa doba svojega plodovitega duhovništva. Sicer ga je življenjska pot vodila v razne kraje: najprej je bil kaplan v Barkovljah pri Trstu, potem duhovni pomočnik pri Starem sv. Antonu v Trstu in v bolnišnici, a že leta 1924 ga zopet najdemo na prijaznem hribočku v Tomaju na Krasu, kjer je postal župnik in tu ostal do danes.

Po drugi svetovni vojni je bilo treba misliti na novo cerkveno ureditev področij, ki so pripadale goriški nadškofiji ter tržaški in reški škofiji, pa so prišla pod Jugoslavijo. Tedaj se je apostolski administrator Mihael Toroš ozrl na župnika g. Albina Kjudra, kajti vedel je, da je moder, preudaren in previden v svojem dejanju in nehanju. Imenoval ga je za svojega zastopnika 28. septembra leta 1955. Še večje zaupanje mu je izkazala Sveta stolica leta 1961 in ga imenovala za apostolskega administratorja jugoslovanskega dela tržaško-koprške in reške škofije v Sloveniji. To službo je vršil do 31. avgusta 1964, ko je predal svoje posle novemu škofu za vse Slovensko Primorje msgr. Janezu Jenku, sam pa je spet postal skromen župnik v Tomaju. V znak priznanja za opravljeno delo je prejel nato g. msgr. Albin Kjuder iz Rima častni naslov apostolskega protonotarja.

Msgr. Albin Kjuder je tako dočakal na svoji življenjski poti častitljivi jubilej zlate maše, ki jo je dano dočakati le majhnemu številu Kristusovih izvoljencev.

Zlatomašniški jubilej g. Antona Požara

Skupaj z msgr. Albinom Kjuderjem je bil v Ljubljani posvečen v mašnika tudi g. Anton Požar, dne 24. junija 1916. Doma je iz Trsta. Kot mašnik je dolgo časa služboval v Merezigah, po zadnji vojni pa pri Sv. Brigidi nad Miljami. Zadnja leta mu je zdravje opešalo, zato se je umaknil iz aktivne službe in živi na Kapeli pri Gorici.

Srebrnomašniški jubilej Antona Iskre

G. Anton Iskra po imenu ni toliko znan širši slovenski javnosti, kajti živi v Rimu. Toda kdor posluša vatikanske radijske oddaje bo redno v njem slišal tudi njegov glas, saj je g. Anton Iskra poročevalec slovenskih oddaj zgoraj omenjenega radija.

Rodil se je v kraju, ki je dal Slovincem nadškofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča, to je v Begunjah na Gorenjskem. Na praznik sv. Petra in Pavla pred 25 leti je prejel iz rok pok. škofa dr. Gregorija Rožmana mašniško posvečenje. Po koncu vojne so ga razmere prisilile, da je zapustil domovino in šel v večno mesto. Tam se je najprej izpopolnil v svetopisemski znanosti, nato pa dobil službo na rimskem vikariatu, kjer je še danes uradnik na cerkvenem sodišču.

Kasneje je postal tudi rektor lične cerkve Marijinega imena na Foro Traiano blizu starega Kapitola.

poslanec Harwalik (Avstrijska ljudska stranka) je naglasil, da sedaj ni več nobenih ovir za sprejem zakonskega osnutka še pred poletjem na zasedanju celotnega parlamentarnega odbora.

Delovanje Mohorjeve založbe

Naša Družba sv. Mohorja je izdala lansko jesen prav lep knjižni dar, s katerim je zadovoljila ogromno večino udov bodisi na Koroškem bodisi po svetu. Večernične povesti pisatelja Karla Mauserja »Kaplan Klemen« ima na razpolago le še malo broširanih izvodov. Ima pa napredaj lepe v zeleno platno vezane izvode s trdimi platnicami. Te knjige so primeren dar prijateljem za god ali za spomin. Mnogo pohvale je žela Družba od bravev po svetu za potopisno knjigo g. Vinka Zaletela, »Po Indiji«. Knjigo je mogoče še naročiti.

Sedaj Družba zaključuje poslovno leto in ureja s poverjeniki račune. Obenem pa že pripravlja prihodnji jesenski knjižni dar. Sedaj je že treba kupiti papir za nove knjige in pripraviti vse drugo potrebno, da bo mogla pravočasno postreči jeseni svojim udom.

Knjige izredne izdaje

Po lanskoletnem knjižnem daru je naša Družba sv. Mohorja izdala še štiri knjige, ki jih lahko štejemo med izredna izdanja. Slovenski bogoslovci so oskrbeli prevod nemške knjige Klemensa Tilmanna »Duhovni pogovori«. Knjiga pripoveduje v obliki razgovora s čitateljem o duhovnih rečeh. Ima lep, privlačen in moderen ovitek. Ljudje, ki so nas obiskali in so doma v zapadni Evropi ter so videli to knjigo, z veseljem ugotavljajo, da je ta izdaja na svetski ravni knjigotrštva. Vsem, ki si želijo osnovnega pouka o duhovnih rečeh in o zvezi z Bogom, to knjigo priporočamo.

V vrsto odličnih in zelo pomembnih knjig spada knjiga kardinala Jožefa Cardijna »Poslanstvo delavske mladine«. Kakor je znamenita knjiga življenjepisa nadškofa Jegliča in pa Ricciottijevo »Jezusovo življenje«, tako je pomembna ta knjiga. Podaja sistematično zbrane in urejene misli velikega ustanovitelja organizacije krščanske delavske mladine, »žosistov«. Knjiga je plod dolgoletnih študij g. Zdravka Revna, ki je z njo omogočil vsem tistim, ki ne znajo francosko in ki niso imeli prilike poslušati predavanj in govorov Cardijna, da spoznajo ideje tega velikega moža. Z zanimanjem jemljejo knjigo v roko predvsem mlajši duhovniki in laiki, ki se zanimajo za širjenje božjega kraljestva in za zaščito delavske mladine. Cardijn se je avtorju knjige s posebnim pismom zahvalil in želel, da bi čim več naših ljudi preštudiralo in spoznalo poslanstvo delavske mladine v današnjem svetu.

Najnovejša knjiga, ki je izšla pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu je knjiga dr. Jakoba Kolariča, lazarista, ki ga mnogi poznajo po rekolekcijskih, duhovnih obnovah, duhovnih vajah in misijonih. Za »Marijo v čudodelni svetinji« in »Trpečim obličjem« nam je spisal sedaj knjižico, ki razlaga besedilo

znane molitve »Duša Kristusova«. Dvanajst poglavij za duhovno razmišljanje je v njej. Pisana so poljudno, razumljivo slehernemu in so polna bogatih misli za duše, ki hočejo temeljite hrane za svojo notranjost. Ne le duhovnikom in častitim sestram, tudi materam in možem, fantom in dekletom bo koristila ta izvirna slovenska knjiga. Knjiga je izšla ob koncu meseca Srca Jezusovega, za konec junija.

Omenjene knjige so napredaj po naslednjih cenah: Duhovni pogovor 24.— šil., Poslanstvo delavske mladine 105.— šil., Duša Kristusova 33.— šil. Nekaj je še treba dodati za poštnino.

Prihodnji knjižni dar

Mohorjani se seveda že sprašujejo, kaj nam Družba pripravlja za jesenski knjižni dar.

Kot že vsako leto skozi 115 let bo tudi letos izšel Mohorjev koledar. Lanskoletni je bil zanimiv in uredništvo knjige se trudi, da bi bil tudi jesenski zanimiv. Zaglavljajo mesecev bodo spet krasile podobe svetnikov in svetnic, ki jih je narisal — sedaj že pokojni — slikar Slavko Pengov. Ostalo vsebino boste spoznali — jeseni.

Za večernično povest je bila izbrana izvirna slovenska povest, ki še ni bila nikdar natisnjena. Njeno dogajanje se vrši v času, ko so gospodarili po slovenskih krajih vse-mogočni graščaki in ko je bil preprosti

Sv. Ciril in Metod ter njuna mati

Pred 30 leti je ruski slavist Pogorélov, profesor v Bratislavi, na V. mednarodnem bizantinološkem kongresu v Rimu trdil, da solunska brata Konstantin (t. j. Ciril) in Metod nista bila grškega, marveč slovanskega rodu. Svojo trditev je opiral na dovršeno poznanje duha in vseh odtenkov slovanskega jezika pri Konstantinu — Cirilu, ki je Slovanom iz grščine prevedel sv. pismo.

To trditev Pogorélova je ovrgel najboljši poznavalec življenja sv. bratov Cirila in Metoda, slovenski univerzitetni profesor v Ljubljani, prelat dr. Fr. Grivec, češ da se ne ujema z zgodovinskimi viri. »Sicer pa je mogoče,« je dostavil dr. Grivec, »da je bila Cirilova mati slovanskega rodu, ker je gotovo, da je bila solunska okolica v onem času močno poslovanjena. Za sinova, brata Cirila in Metoda, pa je trdno dokazano, da sta po vzgoji in narodni zavesti bila Grka in velika bizantinska domoljuba. Mogoče je, da je bila mati slovanskega rodu in da je imela slovansko služabnico. Tako bi razložili Cirilovo dobro znanje slovanskega jezika.«

Že pokojni prelat dr. Grivec je torej dopuščal možnost, da bi mati sv. bratov Kon-

stantina in Metoda bila Slovanka. Od kod bi bila, kakšnega rodu in kako je vplivala na svoja sinova, najstarejšega Manuela (pozneje Metoda) in najmlajšega Konstantina (pozneje Cirila), pa profesor dr. Grivec ni raziskoval. Sedaj je pa izšla knjiga »Zvezdi našega neba«, v kateri je pisatelj prof. dr. Turnšek objavil najprej literarni tekst (dramski scenarij) o sv. solunskih bratih, nato pa še zgodovinsko sliko sv. Cirila in Metoda. Iz te zgodovinske študije, ki je zajeta iz najstarejših življenjepisov sv. bratov, pa je razvidno marsikaj. Na 157. strani berete:

»V razburkani dobi sta rastla in dozorevala drugarj Leon in plemkinja Marija, bodoča roditelja solunskih bratov Konstantina in Metoda. Kdaj in kje je bil Leon rojen, kdaj je postal drugarj t. j. namestnik stratega ali vojvoda v Solunu, ni znano. Žitje Konstantina, slovanski Cirilov življenjepis, pri katerem je verjetno sodeloval brat sv. Metod, sporoča le to, da je Leon bil plemenit in bogat, da je imel dostojanstvo drugarja pod vojvodom, da je bil pobožen in je spolnjeval vse božje zapovedi natančno kakor nekaj Job. Ni navedeno,

kje si je Leon poiskal nevesto in kdaj se je z njo poročil...«

Sodi pa dr. Turnšek tako: »Verjetno se je poroka izvršila za vladarja cesarja Mihaela I., ker je prvi Leonov in Marijin sin Manuel (Metod) pri krstu prejel ime Mihael ali Mánuel... Upravičena je domneva, da ju je poročil solunski nadškof Jožef, nečak opata Plátóna v Sakúdiu in brat Teodorja Studíta, opata v Stúdijevem samostanu v Carigradu. Nadškof Jožef je slovel kot »melódes« — pevec, pesnik. Za nekatere dele vzhodnega bogoslužja je zložil več pesmi. Bil je svetniški človek rahločutne pesniške narave... Drugarj Leon in njegova žena Marija sta mučeniška brata prvorobitelja za sv. vero, nadškofa Jožefa in opata Teodorja, globoko spoštovala in si štela v čast, da ju je poročil nadškof Jožef in jima pozneje krstil otroke. Kot poroča Žitje Metodovo, sta oba, Leon in Marija, bila iz zelo slavnega in uglednega rodu, ki je pri cesarju v Bizanču kakor tudi po vsej solunski deželi bil čislán...«

Sporočilo o imenitnem rodu na materini strani pa odgrinja sled, odkod je mati utegnili biti doma. To razberemo iz Metodovega Žitja. V knjigi »Zvezdi našega neba« berete na strani 160 naslednje: »Ni znano, kje in kako se je izobrazil najstarejši sin Manuel ali Mihael. Iz Žitja Metodovega izvemo samo to, da je dober glas o njegovi bistroumnosti došel do samega cesarja in da mu je ta izročil v upravo neko slovansko kneževino, seve v tisti starostni dobi, ko je Manuel (Metod) za to službo že bil sposoben. Kateri je bil ta cesar, ni povedano. Moremo pa to razbrati iz zgodovinskih dejstev... Le cesar Teófil, ki je imel globokoverno krščansko ženo Teodóro, je po raznih priporočilih mogel obrniti pozornost na krščanskega drugarja v Solunu in njegovemu sinu Mánuelu ali Mihaelu izročiti visoko službo v neki slovanski kneževini... Prva Metodova svetna služba v bizantinski državi je bila torej pri Slovanih. Ti so še ohranili neko samostojnost, ker se omenja »kneževina«. Vzbuja se misel, če ni nemara mati Konstantinova in Metodova kot plemkinja ali kot kneginja bila v tej kneževini celó doma. Le tako bi bilo laže razložljivo, zakaj je prav mladenič Manuel, poznejši Metod, bil poslan tja in povzdignjen tako visoko: do vladarja in stratega. Zgodovinski spis »Pohvala sv. Cirilu in Metodu«, ki ga je brččas sestavil ožji Metodov sodelavec Klement Ohridski, povečuje mladega Metoda, da je že iz mlada sprejemal dostojanstva tega sveta, da je bil izredno razumen, kakor Salomon, vsem v službi všeč, v vojni pa strašen strateg kakor Samson, Gédeon in Józue...«

(Dalje na 5. strani)

● Na Dunaju je bilo pred kratkim štiridnevno posvetovanje na temo »Posameznik in družba«. Sodelovali so ugledni znanstveniki ter politični in javni delavci iz več evropskih in ameriških dežel.

PROF. MARIJAN RUS Z DUNAJA:

Spomini na nepozabnega Franceta Marolta

Predpisanemu redu se ponajveč upirajo genialni misleci in najbolj nadarjeni umetniki. Zvožena pota odklanjajo, postavljena pravila zavračajo. Ne poživljajo pa se samo na predpisano znanstvena pota in smeri ter na ustaljene umetniške oblike, temveč tudi na utrjene smernice oblačenja, na družabno obnašanje in na družbene predpise. Prav kot otroci — in s temi jih primerjamo — občutijo težo reda in discipline.

Latinska beseda »ordo« pomeni vrsto, red, ravno črto, pravilo, običaj, torej prav vse, kar omenjenim ne gre prav v račun. Opozarjajo nas, da tudi beseda »ordinaren« izhaja iz besede »ordo«, da pa pomeni toliko kot vsakdanji, prostaški, nič posebnega, — torej tak, ki v vrsti stoji in na povelje drugih skače in telovadi. Oni pa nočejo biti »nič posebnega« in tudi v vrsti nočejo stati. Odločili so se, da preskočijo umetniški plot in znanstven zid. To so duhovni velikanji, ki s korakom iz vrste stopijo na svojo lastno široko pot do genialnih ciljev. Na žalost jih le v zunanjih znakih posnemajo tisti, ki si samo domišljujejo, da ne spadajo v vrstni red.

Marolt je zanesljivo stal v življenju in ni šel domišljavo z glavo skozi zid, čeprav je le nerad in s težkim srcem plaval po umetniških vodah. Prav razvil pa se je — umetniški in znanstveno — šele takrat, ko je nabiral in prirejal narodno blago, ker mu tu nihče ni ruval vajeti iz rok, in ker ga nihče ni več priganjal pri delu. Počasnost so mu očitali, France pa jih je s kvaliteto

prepričal o vrednosti svojega dela. In pa še s svojo znanstveno, umetniško in pedagoško zapuščino.

S pametjo in s srcem je vedno težil k tistim, katerim so drugi očitali, da so se družbeno osamili, življenjsko izruvali in umetniško ločili od skupine. Razumel jih je, zagovarjal, pomagal jim je in jih pravilno ocenil. In kaj vse so pilharji skozi svoja filistrska očala ugledali na teh ljudeh! Kako so streljali na Čarga in na uboge Kogojal! Pa je vsak od teh dveh zapustil več umetniškega blaga kot cela vrsta strelcev. Pilharjem pa je bilo potrebno zapisati za njihova ušesa, da je mogoče napraviti uspešne velike korake naprej samo na ta način, da preskočimo predpisane znanstvene in umetniške meje, in da zamreženo raztrgamo. Kdor je tu z obstoječim zadovoljen, ne bo napredoval. Obstati pomeni nazadovati.

In vendar zanikanje pravil in preskok ograje tam ne zadostuje! Treba je umetniške nadarjenosti in bistroumnih misli! Če teh ni, nas raztrgane mreže in na silo razbita vrata ne bodo vodila do zaželenega cilja. To naj si zapomni mladina, ki misli, da jih bo priznala bodočnost zato, ker jih sedanjost ne razume in odklanja! Ex negativis nihil sequitur, iz negativnih zunanjih znakov ni mogoče sklepati in zaključevati.

Marolt je sovražil hlapčevanje, pa tudi diplomatske ovinke. Vedel je, da je v vsaki diplomatsko izrečeni misli nekaj laži. Brez mrtvih obrazcev je z naravno vljudnostjo

našel v prvem trenutku stik z ljudi odkritega značaja.

Ostro in brez usmiljenja je kritiziral družbo, umetniški in znanstveni zastoj ter malomeščansko zamudništvo.

Če je prikimaval, je s soglašanjem vlival pogum. Če je odkimaval, ni našel tujih ust, temveč odločno, močito in na pametne razloge oprt odpiral oči.

Mladina je bila strnjeno na njegovi strani, med starino je imel sovražnike.

Kako pa to, da je imel tudi sovražnike? Naj ponovno kot odgovor navedem Lichtenbergovo razlogo:

»Sovražnike imamo zaradi svojih dobrih lastnosti, ne pa zaradi slabih!« Prav do Francetove smrti mnogi niso prav ugledali, kaj so v njem imeli in ne uvideli, kaj so z njim izgubili. Pa vse to niso napake srca, temveč napake razuma. Kdor sam še ni bil lačen, temu je težko dopovedati, kaj pomeni stradanje: telesno in duševno. Bila so leta, ko je šlo dobesedno za kilo moka!

Pred kratkim sem čital v nekem dunajskem časopisu tole:

»Če dandanes ob vsaki priliki govorimo o kulturnem poslanstvu Avstrije, potem vedno ponosno omenjamo Mozarta in Schuberta. In kako smo ravnali z njimi, ko so v naši sredini ustvarjali nesmrtna dela? Izstradali smo jih skoraj! Zlato dunajsko srce je bilo že takrat sama laž!«

Naj nam bo v slabo tolažbo, da ni samo pri nas Slovencih tako!

Ob koncu naj omenim še dve zgodbi, katere sem doživel v Francetovi družbi.

Nekoč je v vlogi Kecala v operi »Prodana nevesta« gostoval neki tuji basist. Marolt ga je takole opisal:

»Preklete lep glas ima in tudi peti zna, vendar pa to ni pravi mešetar Kecal. Veš, kakšen bi moral biti? Suh v telesu in suh v licih! Tak, da kri pljuje, in da pljunek slišno pade na tla kot cekin!«

Nekoč pozimi sva se pozno ponoči vračala iz gostilne domov. Pred pošto je obstal — najbrž ga je bolela noga — in mi pričel po svoji trodelni metodi — prvič, drugič, tretjič — razkladati, zakaj je nočni promet pred ljubljansko pošto bolj nevaren kot pa v Parizu podnevi na najbolj prometni ulici. Pa je bilo takrat v Ljubljani najmanj desetkrat manj prometa kot ga je zdaj!

Takole je govoril:

»Prvič v Parizu pijance s taksijem zapelejo domov. Trezen šofer je zanesljivo prešel od pešca pijanca. Če bi jih pri nas prevržali s taksijem domov, bi morala Ljubljana imeti več najemnih avtomobilov kot Pariz.

Drugič imajo pariški šoferji strokovne izpite za ta poklic, za ljubljanske pa zadošča, da pod prisego izjavijo, da znajo kolesariti.

Tretjič pa naši pešci nimajo ritma! Kaj to pomeni, tega še danes ne vem. Vprašal ga nisem, ker bi moral sicer poslušati njegovo razlogo še pol ure na mrazu.

Končajmo s tem, da v duhu trčimo s čašami v Francetovo opombo in v spomin na umetnika — idealista in zlatega človeka!

Vse, kar je bilo snovnega v Maroltovi zapuščini, bi mogel 6-letni smrkolin z malim vozičkom odpeljati na smetišče. Duhovnega bogastva je potomcem zapustil toliko, da bi mogli z njim napolniti vse glave tistih, ki ga svoj čas niso morda celo hoteli — razumeti. In teh ni malo! (Konec)

DOKUMENTACIJA O VEROUČNEM JEZIKU

Brošuro »Für den Religionsunterricht in der Muttersprache« dobite v pisarni Narodnega sveta koroških Slovencev, Celovec, Viktringer Ring 26. Brošura stane 20.— šil.

BRDO-BLAČE V ZILJSKI DOLINI (Zlata maša)

Zlatomašnik, bod' pozdravljen, o'j pozdravljen presrečno. Radi dobrih del si slavljen, ljubljene od ovčic gorko. Jezus dal ti doživeti danes zlato mašo peti: to najlepši dan je tvoji veselimo se s teboj!

V službi svojega Gospoda mnogo truda si prestal. Varh Siona in naroda zvest si na braniku stal; si ovčice ljubil, blažil, molil zanje, jih tolažil, oče blagi bil sirot, vsem v nebesa kazal pot.

Bog ohrani te med nami zdravega še mnogo dni! Tam naj venec nad zvezdami tvojo dušo kdaj krasi! Slavo uživaj večne čase, angelske poslušaj glase, kjer Te Deum, hvaljen Bog — ves nebeški peva krog!

Redki jubilej zlate maše je na praznik svetih apostolov Petra in Pavla obhajal naš preč. g. župnik in škofijski duhovni svetnik Jakob Moschitz. Svojo zahvalno »zlato mašo« je zapev v svoji rojstni fari v Blačah, kjer je preživel svoja mlada leta in kjer je ravno pred 50 leti zapev svojo prvo »Glorio«.

Mnogo vernikov, znancev in sorodnikov se je zbralo k tej slavnosti, da se skupno

z jubilentom zahvalijo Bogu za milosti petih desetletij duhovniškega delovanja in žrtvovanja.

Številnim čestitkam k zlatemu jubileju se pridružujejo nekdanji in sedanji farani s prošnjo do Vsemogočnega, da bi Vas Bog še dolgo ohranil zdravega in veselega med nami.

„Information“ - številka sedem

Meseca junija 1966 je izdal Klub slovenskih študentov na Dunaju sedmo številko v nemškem jeziku pisanega glasila »Information«. V številki je zbrano mnogo gradiva o življenju koroških Slovencev.

Sedma številka prinaša poročilo o vlogi Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij, ki je bila nedavno naslovljena na kanclerja dr. Klausja in druge predstavnike avstrijskega javnega življenja, resolucijo Lige za človečanske pravice o zaščiti manjšin v Avstriji, omenja sklep občinskega odbora glede rabe slovenske kot uradnega jezika poleg nemščine v Pliberku, objavljeno je poročilo o srečanju zamejskih Slovencev ob Zablatniškem jezeru ter občen zboru Zveze slovenskih zadrug, priobčeno je obširno delovno poročilo Kluba slovenskih študentov na Dunaju za leto 1965/66, list omenja nadalje imenovanje dvorne svetnice dr. Joška Tischlerja za častnega člana Kluba, sledi sestavek o slovenskem romanju v celovško stolnico, nato je opisan potek akademije slovenske gimnazije ter zaključnih prireditvev gospodinjstkih šol v St. Petru in St. Rupertu, zanimivo je tudi krajše poročilo o mednarodnem pevskem tekmovanju v Gorici, navedene so nato še številne prosvetne prireditve koroških Slovencev, »Informacije« poročajo o kulturni izmenjavi med obmejnimi občinami, ob koncu pa je objavljena še zanimiva razprava o pokristjanjevanju Slovencev.

Cerkveni pevski zbor iz Domžal med nami

V ŠMIHELU V PODJUNI...

Danes, v času kulturne izmenjave, gredo posvetni zbori gostovat v druge kraje in druge države, prireajo tekmovanje zborov, kot n. pr. v Gorici, Dunajski filharmoniki in »Dunajski slavčki« (Wiener Sängerknaben) pa gredo kar po vsem svetu. Le cerkveni zbori se skrivajo po korih in malokdaj se zgodi, da gredo s cerkvenim petjem razveseljovat ljudi izven svoje župnije.

Iz Jugoslavije je prišlo gostovat na Koroško že veliko posvetnih zborov, sedaj pa je prvič prišel iz Slovenije med nas eden od cerkvenih pevskih zborov, ki je verjetno med najboljšimi — iz Domžal pri Ljubljani, kjer župnikuje g. kanonik prof. Matija Tomc in tudi vodi cerkveni zbor.

G. profesor je študiral glasbo v Ljubljani in na Dunaju pri znamenitih pevskih in glasbenih pedagogih in je gotovo eden največjih živčnih slovenskih skladateljev, ki nam je kot glasbeni umetnik podaril toliko cerkvenih, a nič manj posvetnih pesmi. Uglasbil je veliko narodnih pesmi, zlasti pa belokranjskih, ker je doma v Beli krajini.

Cerkveni pevski zbor iz Domžal je pravzaprav šel na izlet na Koroško, ob tej priliki pa se je ustavil tudi v Šmihelu, da je med farno božjo službo prepeval cerkvene pesmi. Kor je le s težavo stisnil 65 pevcev, tudi cerkev je bila kar premajhna, saj so ne le iz Šmihela, ampak od vsepovsod prihiteli ljubitelji petja. Na obrazih se jim je poznalo in tišina je pričala, kako uživajo ob pesmih mogočnega zbora pod mojstrsko roko prof. Tomca, ki je izvajal iz pevcev in iz orgel vse registre od piano do fortissimo, od nežnih občutkov ob Kimovčevi »Sapice maja« in obeh »Zdrava, Marija« (Foersterjevi in dr. Schwabovi), pa do mogočne in slovesne počastitve Marije, ki je »naša Mati in Kraljica«, v Tomčevi kantati.

Ta kantata, nazvana »Marijina božja pota na Slovenskem«, je bila na Koroškem krstna izvedba, premiera, in smo ponosni, da smo jo prav v Šmihelu prvič slišali. Na zelo lepo in pomembno besedilo je prof. Tomc skomponiral za zbor, orgle in soli kantato, ki opeva Brezje, Sveto goro pri Gorici, Svete Višarje, Ptujsko goro na Štajerskem in Gospo Sveto.

Po cerkvenih pesmih in kantati so bili pevci prijazno pogoščeni v župnišču, nato pa so jo hitro s pesmijo udarili ven. Tam so pod vodstvom organista g. Mihe (ki je torej prav tako Miha kot šmihelski organist) zapeli še »V gorensko oziram se skalnato stran«, »Prelepa je šmihelska fara«, potem pa na čast navzočemu skladatelju g. Luki Kramolcu Lesičakovo »Pesem o rojstvu«. Šest bratov Pimat (ki tvorijo svoj sktet, pa tudi sodelujejo pri tem zboru), pa je zapelo »V Šmihelu eno kajžico imam« in še nekaj narodnih, za kar so želi splošno odobranje, saj je ta pesem šmihelska »himna«.

Šmihelčani se pridružujemo pozdravnemu nagovoru domačega g. dekana, ki se je

v cerkvi toplo zahvalil cerkvenemu zboru iz Domžal in skladatelju g. kanoniku Tomcu, da so se potrudili sem na Koroško, pa tudi kritiki, ki jo je v imenu vseh poslušalcev izrekel ob slovesu skladatelj Luka Kramolc, ki je rekel: »Je bilo že, zákej! Pa zopet pri-dite!«

...IN V ŠT. JANŽU V ROŽU

Opoldanski šmihelski zvon je že vabil k molitvi angelovega češčenja, ko se je zbor še mudil med prijaznimi šmihelčani. Ker je pa bilo treba čimprej priti v St. Rupert pri Velikovcu, kjer je bilo pri naših gostoljubnih šolskih sestrah naročeno kosilo, se je zbor s hvaležno zahvalo poslovil od Šmihela.

Po kosilu v Gospodinjki šoli v St. Rupertu je zbor v kapeli in nato na dvorišču ubrano zapel nekaj pesmi v veselje č. šol. sestrar in ostalim. Po prijaznem slovesu sta avtobusa s pevci nadaljevala pot po lepi Koroški — najprej nazaj preko Drave po novem mostu, katerega tehnično izvedbo so pevci z velikim zanimanjem ogledovali in pohvalili. Klopinsko jezero, mimo katerega je nato vodilo potovanje, jih je sicer vabilo v svoje hladne valove, a ni bilo časa za tak postanek.

Celovec so si ogledali le bolj mimogrede, tudi v Gospe Sveti in na Krmskem gradu je bil samo kratek ogled, kajti za šesto uro je bil napovedan blagoslov v St. Janžu v Rožu. Že pred to uro so se začeli zbirati verniki in ljubitelji lepega petja od blizu in daleč, ker nikakor niso hoteli zamuditi te zelo redke prilike, slišati tako velik in dober cerkveni pevski zbor.

Videli smo rojake iz Spodnjega in Zgornjega Roža, z Gur, Celovca, nekaj tudi iz Zilje in Beljaka. Med njimi smo opazili več znanih osebnosti iz cerkvenega in javnega življenja.

Pri tej popoldanski pobožnosti je zbor zapel zelo lepo A. Jobstovo »Darujemo Ti, o Gospod«. Po blagoslovu je dodal kot nekaj majhnih cerkvenih koncert še nekaj Marijinih pesmi, za zaključek pa že omenjeno Tomčevo kantato »Marijina božja pota na Slovenskem«, pri kateri so glasovi zbora in solistov doneli nad glavami zbrano in pobožno poslušajočih vernikov sedaj mogočno, pa spet tiho in ponižno proseče. Konec kantate pa izzveni v mogočen slavospev nebeški in naši Kraljici — Mariji.

Zunaj cerkve se poslušalci kar niso hoteli raziti in so želeli, naj bi zbor še zapel. Vkljub napornemu dnevu in utrudljivi vožnji zaradi hude vročine si ni dal dvakrat reči in je rad pod starodavno lipo pred cerkvijo zapel še nekaj pesmi. Po gostoljubni pogostitvi, ki jo je nudil domači dušni pastir č. g. Vošnjak, se je zbor, poln lepih spominov in užitkov, vračal preko Ljubelja domov z zavestjo v srcu, da je svojim koroškim rojakom nudil nekaj prijetnih ur ob poslušanju lepih slovenskih cerkvenih in posvetnih melodij.

+ Jožef Vauti

Bridko je odjeknila vest, da se je dobri Vautijev oče dne 28. junija t. l. težko ponesrečil in naslednji dan na nezgodni postaji v Celovcu umrl. Na dan nezgode je kosil steljo v gozdu. Ko se je vračal proti domu, ga je na cesti povozil avto. Dne 3. julija ga je velika množica spremila na pokopališče v Šmihel pri Pliberku. Bil je gospodar pri Vautiju na Rutah v Dobrovi. Tam je živel že od nekdanje zelo nadarjeni, globokoverni in narodno zavedni rod, iz katerega je izšel tudi znani selski župnik Alojzij Vauti.

Rajni Jožef je bil vreden naslednik svojih prednikov. Njegovi vzori so bili: Vernost, narodna zavednost, delavnost in štedljivost. Na grobu so povedali, da je bil vsako nedeljo pri maši in vsak mesec je obhajal. Svoj rod je ljubil zelo in zanj tudi delal. Kot mlad fant je sodeloval pri taboriških pod vodstvom Zilanovega očeta. Volil je vedno slovensko in tudi druge k temu nagovarjal. Če so prišli agitatorji (prigovarjalci) drugih strank na dan volitev

sedaj dobili vodo iz Metlove. Poleg obilnega dela in skrbi za večkrat tudi 10 član-sko družino je še vedno imel smisel za kulturno delo. Večkrat je govoril v Radiu Celovec o starih šegah in navadah. Pisal je v naš list, kar so mu pripovedovali predniki. Njegov zadnji spis je bil popis dogodivščin v ruskem vojnem ujetništvu, kjer se je od leta 1915 do 1920 nahajal. Objavil ga je za 50-letnico svojega ujetništva.

45 let sta živela z ženo Marijo v srečnem zakonu. S štedljivostjo sta dokupila nekaj zemlje, nabavila kmetijske stroje in prenovila vsa poslopja. Otroci so šli po svetu za kruhom in se jim dobro godi. Edini, ki je ostal doma za naslednika, se je lani smrtno ponesrečil. Zato je rajni oče pisal vsem po svetu živim otrokom, naj pridejo 1. nedeljo v juliju domov, da se pomeni z njimi o novem nasledniku. Prišli so, a na nje-

gov pogreb. Sami so se morali zmeniti, kdo bo prevzel kmetijo in oslabeledo mater.

Želimo, da bi novi gospodar zvesto stopal po stopinjah rajnega očeta in svojega rodu.

Vautijev oče bodi vsem mladim vzgled vernosti, narodne zavednosti, delavnosti in štedljivosti.

Bodi mu domača zemljica lahka. Zaostanim pa naše sožalje.

CELOVEC

(Izlet uslužbencev Mohorjeve družbe)

V soboto, 2. julija, so se uslužbenci in uslužbenke Družbe sv. Mohorja odpeljali z avtobusom na izlet svojega podjetja. Tokrat so si izbrali za pot Kanalsko dolino, furlansko ravnino, Gorico, starodavni Oglej in Grače ob Jadranskem morju.

Kot uslužbenke Družbe sv. Mohorja jih je predvsem zanimal Oglej (Akvileja), saj se je iz Ogleja širila v naše kraje slava sv. Mohorja. Po oglejskem svetniku sv. Mohorju ima ime naša starodavna Družba za izdajanje dobrih slovenskih knjig.

Na robu Italije so Rimljani ustanovili mesto Akvilejo, ki je postala izhodišče za prodiranje proti vzhodu in iz Akvileje se je širil rimski vpliv čez vse slovenske kraje daleč na sever in na vzhod. Ko je začela rimska moč pojemati in so tuji narodi vdirali v Italijo, je pa še vedno bil Oglej zelo pomemben kot sedež katoliške nadškofije, oglejskega patriarhata. Ko so se po sedanjih krajih naselili Slovenci, so iz Ogleja hodili med Slovence misijonarji. Pod oglejskega patriarha je spadal tudi velik del naše Koroške. Od cesarja Karla Velikega dalje je bila meja med misijonarji iz Salzburga in misijonarji iz Ogleja reka Drava.

Oglejski misijonarji so se izkazali, da znajo razumeti druge narode in so nastopali tako, da našega ljudstva niso potujčevali. Oglejski patriarhi so bili tudi naklonjeni glagolskemu bogoslužju med Slovenci.

Naši izletniki so si torej ogledali ostanke starodavnega mesta, iz katerega so prihajali med slovensko ljudstvo glasniki krščanskega evangelija. Ogledali so si cerkev škofov, ki so birmovali naše prednike po velikem delu Podjune, Roža in Zilje.

O sv. Mohorju so zgodovinarji različnega mnenja. Dolgo časa je veljalo mnenje oglejskih zgodovinarjev in italijanskih na splošno, češ da je bil sv. Mohor v Ogleju škof. V zadnjem času pa so slovenski zgodovinarji odkrili podatke, po katerih je sv. Mohor živel okoli Beograda, preden so tja prišli Srbi. Pred novimi narodi so se (Nadaljevanje na 5. strani)

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

(Nadaljevanje s 4. strani)

tamkajšnji Rimljani umaknili in s seboj odnesli tudi truplo sv. Mohorja, ki so ga častili kot mučenca krščanske vere. Pri nesli so ga v Oglej, kjer se je češčenje sv. Mohorja silno razvilo. Slavo tega oglejskega svetnika so misijonarji zanesli tudi med novodošle Slovence.

Po ogledu veličastne starodavne oglejske bazilike je bilo treba na žalost misliti na povratek. Da ne bi bilo prevroče na dolgi vožnji v avtobusu, so se nekateri bolj pogumni šli že prej v Gradežu v morje neko-

V dijaških domovih je utihnilo . . .

Ko boste prebirali te vrstice, bo v dijaških domovih naše Družbe sv. Mohorja že vse tiho in mirno. Šolsko leto se je končalo, dijaki in dijakinje so dobili spričevala, začele so se dijaške počitnice, gojenci in gojenke so odšli na svoje domove.

Vsi so veseli; starši, da bodo imeli svoje male spet okoli sebe; vzgojitelji v zavodu, da si bodo malo oddahnili; vodstvo doma, da bo lahko izvedlo potrebna popravila in preureditve; najbolj pa seveda gojenci in gojenke, ker ne bo treba hoditi vsak dan v šolo in se bati, da bi bili vprašani.

Družba je začela voditi dom za dijakke, ko se je pokazalo to nujno potrebno. Čim je bilo nekaj sob v Mohorjevi na razpolago, je začela z dijaškim domom. Pozneje se je obseg zavoda povečal. Odprle so se nove možnosti in tako je bilo mogoče sprejeti več gojencev in gojenk. Že nekaj let sem je zavod popolnoma napolnjen in je treba na žalost odklanjati dijakke, ker ni zanje dovolj prostora. Starši se z zaupanjem obračajo na vodstvo doma, ker vedo, da je v domu poskrbljeno za red, da navajajo gojence k dobremu in jih vzpodbujajo k vestnemu študiju. Vodstvo se trudi, da bi ustreglo željam staršev, ki žele, da bi njihov otroci rasli v ljubezni do domačih, do svojega naroda in v ljubezni do Boga.

Ob koncu šolskega leta je prav, če poudarimo požrtovalnost prefektov in prefekt in vseh oseb, ki se trudijo, da bi gojenke oskrbeli z vsem, kar potrebujejo, s telesno in duhovno hrano. Mnogim staršem že nekaj malih gre na živce in jim dajo dosti dela. Kaj moremo šele reči o prefektihi in prefektah, ki imajo na skrbi toliko mladih, živih in zdravih! S svetnim spoštovanjem se klanjajo pred njimi ljudje, ki imajo čut za vrednotenje njihove žrtve in ki se zavedajo, koliko se za našo mladino žrtvujejo.

Z vseh strani se obračajo starši na domove in upajo, da bi jim dijaški dom olajšal breme, ki ga imajo, in morda celo na-

liko ohladiti. Iz Ogleja je izletnike pot vodila skozi Videm, ki se je že bleščal v prvih večernih živo pisanih lučih, in nato po lepi Kanalski dolini preko meje skozi Rož domov.

Vsi udeleženci so bili s tem izletom, pri katerem sta bila navzoča tudi ravnatelj Mohorjeve msgr. dr. Hornböck in družbin odbornik č. g. Franc Brummnik, zelo zadovoljni, saj so videli in slišali marsikaj novega, lepega in zanimivega. Zato so zelo hvaležni za ta izredni užitek vodstvu Mohorjeve družbe, posebno še njenemu ravnatelju msgr. dr. Hornböcku.

redili to, kar sami ne morejo doseči. Ugotavlja pa se, da naša javnost vendar premalo ceni obstoj dijaških domov. Veliko pišejo o gimnaziji in o njenem pomenu. Prav je to in potrebno je to. Treba pa je, da se naša javnost tudi zave pomena dijaških domov. Okoli vodstva dijaških domov bi se moral zbrati krog prijateljev dijaškega doma, zlasti iz vrst izobražencev. Vse preveč reči je med nami le na ramah duhovnikov. Zadnji vesoljni cerkveni zbor je jasno poudaril veliko nalogo in dolžnost laikov, da sodelujejo in organizirajo dobro katoliško vzgojo. Koncil nas kliče, da sedanje razmere spremenimo. Predvsem bi lahko laiki sprejeli nase mnogo skrbi, ki so v zvezi s finančnimi in gospodarskimi vprašanji. K sodelovanju so tudi vabljeni mlajši učitelji in učiteljice. Koliko bi lahko pomagali s svojo besedo in svojimi posredovanji!

Ko je Družba začela dijaške domove, je vedela le eno: treba jih je organizirati in voditi. Kako veliko breme to predstavlja, si je pač le malokdo mislil. V okviru možnosti se je v prostorih že marsikaj preuredilo, popravilo, moderniziralo in uredilo.

† Falačnikovemu očetu - Matevžu Aichholzerju v spomin

Rodil se je 17. oktobra 1893 v Sv. Miklavžu pri Hodišah kot sin zavednih in vernih staršev. Bil je eden od dvojčkov med najmlajšimi v družini, kjer je bilo 9 otrok. Vsi so že šli pred njim v večnost. Koliko lepega je vedel povedati iz svojih otroških let in o svojih starših. Bil je dolga leta ministrant. Pa tudi pozneje kot zrel mož, oče, dokler mu pred 3 leti niso odpovedale noge. Če ni bilo ministranta, je rad pokleknil pred oltar in stregel z veliko pobožnostjo duhovniku pri sv. maši.

Ko mu je leta 1919 mrl oče, je postal posestnik lepe Falačnikove domačije. Za očetom je tudi prevzel službo mežnarja in cer-

V glavnem smo lahko zadovoljni, saj so gojenci v pretežni večini zdravi in lahko rečemo, da jim ničesar nujno potrebnega ne manjka.

Vsi vemo, da bi nujno potrebovali še novih prostorov, večje možnosti za vajo v kulturnem udejstvovanju, primerno dvorano z odrom, vrt in še kaj drugega. Ta načrt — hvalevreden sicer — zahteva velike vsote denarja. To pa zbere skupaj lahko samo iniciativen, podjeten krog ljudi, idealistov, ki hočejo nekaj doseči in nekaj dobrega storiti. Sedanji krog sodelavcev vodstva dijaških domov je prezaposlen z vzdrževanjem tega, kar je, in ne more misliti še na kaj drugega. Ali se bo dobil med nami krog sodelavcev?

Težave, s katerimi se bori odbor v pogledu dijaških domov, so predvsem finančne značaja. Kakor so neke meje, koliko postelj spraviš v eno sobo, tako so tudi meje, če mislimo na vzdrževalnino. Če vodstvo ne zbere minimalne vzdrževalnine, doma ni mogoče voditi. Ob misli, da so po drugih zavodih v mestu vzdrževalnine znatno večje, se človek vprašuje, čemu imeti toliko skrbi, da se ubijaš in utrujaš oskrbeti vse potrebno za otroke takih staršev, ki se ne pobrigajo, da bi plačali vzdrževalnino. Včasih se zgodi, da ima otrok veliko denarja na razpolago za nepotrebne izdatke, glede vzdrževalnine je pa vedno v zaostanku. Dalje nekateri starši svoje otroke razvajajo. Hočejo zanje neprestano kakšne izjeme. Take reči vzgojiteljem delo močno otežujejo.

Ker so danes gojenci in gojenke pogostokrat v krogu svoje družine, je treba poudariti, da je sodelovanje med družino, to je domačimi in zavodom zelo potrebno. Delo vzgoje si delijo družina, dijaški dom in šola. Potrebno je veliko posvetovanja in tudi enotnega nastopanja. V tem pogledu še nismo dovolj napredni in dovolj sodobni. Naš narod se mora tudi v tem pogledu razviti na višjo stopnjo. Skrb za zasluge in za materialni napredek ne sme potisniti v stran tako važnega problema, kot je vzgoja naše mladine.

kvenega ključarja v Sv. Miklavžu. Koliko je storil dobrega za to »našo cerkev« kot jo je vedno imenoval, ve samo Tisti, ki je zdaj njegov bogat plačnik. Ni bilo storjeno za zemeljsko plačilo, ampak iz ljubezni do Boga.

Da bi mu ne bilo treba več peti: »V Sv. Miklavžu eno kajžico mam, pa note prebivam koj sam«, si je izbral leta 1925 tovarišico za življenje. 16. novembra 1925 je peljal svojo izvoljenko gđ. Micko Plaš, pd. Holištrovo pred poročni oltar. Žihpoljsko Marijo sta si izvolila za svojo priprošnjico. Dobro je izbral. Vedel je, le tista bo dobra mati njegovih otrok, ki čista, ver-

Kar je mati slutila, to se je zgodilo. Slabotni in neutrudno delavni Konstantin je leta 869 podlegel svoji boleznii v cvetu svojih let. Imel je šele 42 let, ko je zatisnil oči in odšel k Bogu po zasluženii nebeški venec. Metod se je spomnil materinega naročila in ga hotel izpolniti.

Pisatelj in raziskovalec prof. dr. Turnšek ugotavlja na strani 197:

»Metod je prosil apostolika (t. j. papeža), naj dovoli, da se mrtvi brat prepelje v Grčijo in pokoplje v domovini. To je bilo naročilo ljube matere, ko sta se pred odhodom k Moravanom poslavljala od nje. Apostolik je na Metodovo prošnjo pristal in dal Konstantina položiti v rakev in jo zabiti z železnimi žebli. Mrlič je v krsti 7 dni čakal na prevoz v domovino. Rekli pa so apostoliku (papežu) rimski (suburbikarni) škofje: »Ker je Bog njega (Konstantina), ki je prehodil mnogo dežel, privedel sem (v Rim) in tukaj njegovo dušo sprejel, se spodobi, da je tukaj tudi pokopan kot častljiv mož!« Izraz častljiv pomeni cerkveno digniteto. Kot je v novi Turnškovi knjigi dokazano, je Konstantin — Ciril bil namreč v Rimu posvečen za škofa. Zato ga je papež hotel pokopati v lastni grobnici pri Sv. Petru. Metod pa je prosil, naj brata pokopljejo pri sv. Klementu, s katerim je prispel v Rim. In tako se je zgodilo, da ga je sam papež z rimskim klerom in ljudstvom, z bratom Metodom in slovanskimi učenci in z grškimi menihi in grškim svetnim zastopstvom pokopal pri sv. Klementu.

Ali je tedaj ob Cirilovem pogrebu mati Cirila in Metoda bila še živa, se ne ve. Zdi se, da še, ker je Metod tako želel materi izpolniti voljo.

St. J.

KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA vabi na SLOVENSKI TABOR NA REPENTABRU

na Tržaškem, ki bo v nedeljo, 10. julija, ob 5. uri popoldne.

Sodelujejo:

Veseli koroški študentje; igrali bodo polke in valčke.

Moški zbor iz Gorice pod vodstvom Zdravka Klanjščka bo pel narodne pesmi.

Mešani in fantovski pevski zbor iz Celovca pod vodstvom prof. dr. Franca Cigana; pel bo koroške narodne.

Folklorna skupina Slovenskega kulturnega kluba bo predvajala narodne ples.

Tamburaški zbor s Koroške.

Skavtski pevski zbor iz Trsta pod vodstvom prof. Marije Župančičeve.

Fantje izpod Grmade pod vodstvom prof. Iva Kralja.

Igra: Ojdip v Hirošimi; igra mladinski odsek Slovenskega odra.

na, dobro pripravljena stopa z njim v zakon. Saj je bila več let prednica Marijinih hčerk na Žihpoljah.

V srečnem zakonu se jima je rodilo sedem otrok, od katerih je eden odšel takoj po krstu med nebeške krilatce. Ni mu bilo prizaneseno v zakonu z raznimi križi in težavami. Nesreče, bolezni so obiskovale njegovo mlado družino. Leta 1923 je bil dolgo časa težko bolan, od tedaj se mu tudi ni več upognil srednji prst na desni roki. Kako se je potem težko navadil z levo roko sejati in opravljati druga dela. Tedaj sta sklenila Falačnikov oče in mati, da hočeta proglašiti Srce Jezusovo za poglavarja svoje družine. Oče je ozdravel. Družina se je pa slovesno posvetila Srcu Jezusovemu. Velika, lepa podoba Srca Jezusovega, je tedaj dobila prostor na častnem mestu v družinski sobi. Falačnikova mama je večkrat dejala: »Odkar smo se posvetili, čutimo poseben blagoslov, velikokrat je bila odvrnjena bolezen in nesreča po priprošnji k Srcu Jezusovemu. Vsakoletni praznik Srca Jezusovega je bil tudi praznik njegove družine. V tem duhu sta vzgajala tudi svojih 6 otrok.

Njegov dom je bil zmeraj gostoljuben. Vrata njegova hiše zmeraj odprta potreb- nim. Tudi marsikateri begunec na Vetrinjskem polju je bil deležen njegovega daru.

Ko še ni stal v Hodišah Dom sv. Jožefa, kjer so pozneje igrali igre, je dal na razpolago svojo hišo, da so se igralci učili in uprizarjali igre na njegovem vrtu. Tudi sam je sodeloval pri tedanjem izobraževalnim društvom »Zvezda«.

Bil je ljubitelj petja. Ko so bili pevci zbrani v njegovi družini, je rad nosil pijačo, da niso postala grla suha.

Hud udarec mu je zadala njegova najstarejša hčerka, ko se je proti njegovi volji, a po svojem srcu, poročila izven fare. Tako rad bi jo imel poročeno pri Sv. Miklavžu, a kaj, ker božja pota niso naša pota.

Da imajo tudi v cerkvi električno razsvetljavo je gotovo tudi Falačnikova zasluga. Po prigovarjanju nekaterih sosedov je šel po celi spodnji fari sam s polo nabirat prostovoljne prispevke. Dovolj je nabral, saj so njemu vsi radi dali. Razveselil se je, ko je tisto leto ravno za prve šmarnice zasvetila na skalnatem gričku v cerkvi električna luč.

Rad je imel rože, posebno nageljne. Tako je ležal na mrtvaškem odru med samimi nageljni.

Falačnikov oče ni bil kadilec, ni pil, pa še eno posebnost je imel, on ni plesal nikdar v življenju. Tudi na svoji hojseti ne pred štiridesetimi leti. Zavoljo tega so se mu večkrat smejali, ko je to pripovedoval.

Imel je pa izredno dober spomin. Vse rojstne podatke svojih otrok, žene, bratov in sester je vedel na pamet. Pa tudi smrtne podatke. Nikdar mu ni bilo treba kaj napisati, če je bilo treba iti na urad. Ko je bil še ministrant, so pokopavali na hodiškem pokopališču mrliča po vrstah. Ko je po morda dvajsetih letih spet prišla vrsta tja, so dotičnega pokopali. Vse si je zapomnil, kdo je bil prej na tistem mestu. Zdal ga ne bo več živega na pokopališču na praznik vseh svetih, da bi ga vprašali: Falačnik, ali veš, kje je bil ta in ta pokopan da prižgem tam svečo?

Zelo ga je skrbelo, ko je oddajal posestvo mladim. Ali bodo znali čuvati svetinje njegovih prednikov?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Sv. Ciril in Metod . . .

Sled za rodod matere solunskih sv. bratov Cirila in Metoda kaže v slovansko kneževino. O veličini te matere je natresenih mnogo dragocenih drobcev v najstarejših življenjepisih o sv. bratih Cirilu in Metodu. Na strani 162. Turnškove knjige:

»V družinske razmere družine drungarija Leona nam posveti tudi skopo poročilo o očetovi smrti. Ko je oče ležal na smrtni postelji, je mati ob umirajočem možu tožila in vzdihovala v skrbi za najmlajšega sina Konstantina, ki je imel 13 ali 14 let, rekoč: »Najbolj me skrbi ta deček, kako ga bom vzgojila.« Mož jo pa potolaži z besedami: »Veruj mi, žena, zaupam v Boga, da mu bo dal takega očeta in vzgojitelja, ki vlada vse kristjane,« s čimer je mislil na svojega prijatelja na cesarskem dvoru, na logoteta (ministra) Teoktista in na cesarja odnosno na cesarico. Zanimivo pa je, da mati nič ne omeni ne najstarejšega sina in ne drugih otrok. Razlog je bil v tem, ker je najstarejši sin Manuel (Mihael) že bil vzgojen in oskrbljen, bodisi da je bil upravnik v slovanski kneževini ali pa že v samostanu na Olimpu. Kaj pa pet otrok med najstarejšim Manuelom in najmlajšim sinom Konstantinom? Znano je, da je bilo sedem otrok. Ni mogoče reči, da bi vmesni otroci vsi pomrli. Tudi ni verjetno, da bi od zadnjega Konstantina po dve leti starejši že vsi bili oskrbljeni. Ker mati pravi, da jo najbolj skrbi ta deček (Konstantin), so otroci med obema bratoma (Manuelom in Konstantinom) morda bile dedice, za katere mati ni imela toliko skrbi glede njih bodočnosti, saj so se kot hčerke uglednega drungarija mogle ali ugodno poročiti ali pa so

si izvolile samostan, kar je v tistih časih pri pobožnih družinah bilo zelo v navadi.

Po smrti očeta Leona je cesaričin logotet (kancler ali minister) Teoktist zares poslal po Konstantina, sina svojega prijatelja, naj pride v šolo na cesarjev dvor. Po Žitju Konstantinovem je mati sama pospremila sina Konstantina v prestolnico in ga izročila družinskemu prijatelju in dobrotniku Teoktistu. Po vsej verjetnosti jo je ta povedel tudi k cesarju ali vsaj k cesarici, da je mati Marija sina Konstantina osebno izročila skrbi blagih vladarjev.«

Se enkrat se v življenju in delovanju sv. Cirila in Metoda pojavi njuna mati. Bilo je to leta 863, tik pred njunim odhodom na Moravsko. Na strani 175 Turnškove knjige: »Pred odhodom na Moravsko sta se brata poslovila od svoje matere. To se je moglo zgoditi ali v Carigradu, če je mati živela ondi (bodisi kot laična oseba ali pa kot redovnica, po zgledu Teoktiste, matere solunskega nadškofa Jožefa in njegovega brata Teodorja, igumena v Studijevem samostanu v Carigradu), ali pa v rodnem kraju v Solunu. Mati je prosila sinova, naj za primer, da bi kateri od njiju v tujini umrl, preživeli sin poskrbi, da mrtvega brata spravi domov v Grčijo. Ali je mislila na Solun ali na Carigrad ali na kak drug kraj, morda na samostan Polyhron, ni razvidno. Izgled bolehnega in slabotnega Konstantina je v materi medvsem vzbujal temne slutnje, da se s sinom ne bo več videla, le naravnost ni sina Konstantina omenila. Zdi se, da mati takrat ni bila še tako piletna, da še ni presegla 70 let.

Še vedno to berete?

Ponedeljek

Nekje sem bral nekako to-le:

Ko sem imel štirinajst let, mi je mati povedala, da je zaradi mene dobila prve sive lase. Ob vsaki upornosti je mati takoj pograbila šibo in mi jih naložila. Nihče jih najbrž ni toliko dobil kakor jaz. Neko noč sem se skril na podstrešje, čeprav sem vedel, da bo starše močno skrbelo. Drugič sem z umazanimi nogami pohodil prav vse perilo, ki se je sušilo.

Istočasno sem hodil pogosto v cerkev, molil devetdnevne predvotline sv. Antona in se spovedoval, pa se silno bal, da ne bi bilo vse to neiskreno.

Tragedija je prišla do vrha, ko sem se brez vednosti staršev ponudil vašemu lončarju za vajenca. Tedaj me je mati peljala na božjo pot. Ko sva se peš vračala, mi je rekla: »Tako, od sedaj lahko počneš, kar ti je ljubo. Ne bom te več tepla.«

Skoraj zgrudila se je ob teh besedah, jaz pa tudi. A s tistim dnem so se nehale moje norčije.

Torek

Ne morem se pritoževati nad domačimi, čeprav smo si včasih v laseh. Sosedov fant se mi zares smili. Stalno ga hočejo imeti v topli gredi. Vedno je lepo počesan, mami ga spremlja na tramvaj, očka mu dostikrat nese torbico in ga vodi za roko. In fant ima že petnajst let. Revez, saj ga bodo ubili prav s to neumno ljubeznijo.

Nekje pravi župančič:

Mož, ki ga mislim, pa v jedru je zdrav, kakor mu kane, kane mu prav, s psom in betom.

Sreda

In rad bi, da bi luč bila razlita čez vso kot ajdov hleb črno ravan.

Ne bom se vrnil še v naročje koč, dokler še kolesnice zrem med poljem, zdaj ob žerjavici sedim pojoč.

Se v belem dimu zibljejo kotanje, s pobožno pesmijo kot z zlatim oljem prsteno grlo močijo mi sanje.

Kot bi gledal razglednico iz Slovenije. Kakšna poezija! Nocoj sem molil za Balantiča.

Četrtek

Spomnil sem se šaha. Kadar igravec naredi rušado, mu svetujejo, da končnega kmeta pomakne naprej. To imenuje Milan Vidmar v svojem šahu ventil. Sicer je namreč nevarnost, da se kralj na lepem tam notri zaduši.

Mislim na fante mojih let. Kjer imajo starši vsak čas palico v roki ali kjer kar naprej karajo, ali ni nevarnost, da se tak fant na neki način zaduši? Ali ne bi bilo treba tudi njemu dati ventil pri vzgoji? Mogoče z večjim razumevanjem, s poučenjem, z lepo besedo... ne vem prav, kako. A vsekakor je treba nekaj nuditi.

Blaž (Bo še)

Earl Derr Biggers:

16

KITAJČEVA

papiga

»Jutri ga poiščite in mu povejte, da nočem, da bi me kdo motil ter da ne trpim nikakih obiskov. Sam ga vržem skozi vrata, če se še enkrat prikaže.«

»Dobro, jutri pojdem v hišo k dr. Whitcombi in mu bom diplomatsko sporočil.«

»Nikakor ne diplomatsko!« je pihal Maden. »Čemu bi neki toliko ovinkarili pri takem dedcu? Poštena porcija surovosti je zanj edino primerno!«

V svoji spalnici je naletel Bob na preoblečenega strežaja Ah Kima, ki je kuril. »No, Charlie, kaj pravite k pokeru z Maydorm? Sedem in štirideset dragocenih dolarjev mi je izpihnil.«

»Če smem izreči skromno mnenje, svetujem previdnost!«

»Sem prav teh misli. Upam pa, da ste bili kje blizu, ko sta se zunaj poslavljala Thorn in njegov zreli drug?«

»Seveda. Skoda, da je bil mesec tako svetel, da ni bilo mogoče priti dovolj blizu.«

»No — nocoj gotovo vem vsaj to, da P. J. Maden tega Maydora ni še nikoli videl, ali pa je prav posebno prevejan glumač!«

»In Thorn...«

ZA MLADINO IN PROSVETO

Festival lužiško-srbske kulture

V dneh, 25. in 26. junija 1966, je bil v Budišinu, središču Lužiških Srbov, ki živijo ob reki Niži (Neiss) in češki meji pod Vzhodno Nemčijo velik festival lužiško-srbske kulture. Priprava tega velikega kulturnega dogodka je mobilizirala najrazličnejše kulturne sile tega najmanjšega slovanskega naroda, ki vstaja iz stoletnega preganjanja germanskega škornja v zaveden in delaven narod.

Festivalu je poslal poseben pozdrav tudi predsednik Vzhodne Nemčije Walter Ulbricht. Želel mu je popoln uspeh in nadaljnji razmah lužiško-srbske kulture.

Zastopnik prosvetnega ministra Vzhodne Nemčije je razdelil med kulturne delavce Lužiških Srbov letošnje državne nagrade »Jakoba Barta-Čišinskega«. Nagrajeni so bili za svoje kulturno prizadevanje: Michal Nawka, Jurij Wuješ, Jan Bulank in Jurij Merčin. Predsednik lužiško-srbske »Domovine« je v pripravo na festival odlikoval še nekatere druge Lužiške Srbe, ki si prizadevajo za kulturno življenje svojega naroda. Te nagrade se podeljujejo že več let in zanje zberejo denar Lužiški Srbi sami. Z nagradami Domovine za leto 1966 so bili odlikovani Marja Kubašec, Jurij Kubaš, Beno Cyž, Hanža Bjenšova, Marka Šramina, torej dva pisatelja in tri pisateljice. Odlikovanje je prejel tudi Osrednji pevski zbor »Domovine«.

Ob tem festivalu kličemo naše dijake, diakinje, akademike, absolvente in absolventke raznih šol, da se z vso mladostno vnemo zavamejo, da bo kulturno delo med nami dobilo več življenja, več modernega izraza in bomo mogli tudi koroški Slovenci organizirati pred očmi vse Srednje in Zapadne Evrope svoj kulturni festival. Tak festival bi pokazal kulturno bogastvo naše Koroške in predstavil tudi Avstrijo v lepi in častni luči.

Razglednice iz Rusije

ZANURSKI RAJON: »Sodišče v skladu s paragrafom 133 kazenskega zakonika odloča: Ker Gaglojev ni hudo nevaren človek in ker organizaciji, v kateri je zaposlen, ni naredil škode, ampak je zaradi njegovega brezdelja ta celo imela 21.343 rubljev dobička, naj bo na prošnjo in jamstvo omenjene organizacije izpuščen.« (Iz zapisnika sodnih sej.)

FEDOSIJA: »Tovarna dobiva čisto pritožbe, da so nogavice zgoraj preozke. To se godi zato, ker se je življenje izboljšalo in so se ženskam noge odebelile. Zdaj se ukvarjamo s tem, da bi naše dobre ženske zadovoljili z nogavicami, ki bodo zgoraj širše.« (Iz zapisnika sestanka v tovarni nogavic.)

ROSTOVSKA OBLAST: »11. julija 1965 leta ob desetih zjutraj je kupovavka tovarišica Čapulova, ki živi v bloku Jugozapadnj št. 3, kupila pšenični kruh druge

vrste v trgovini št. 29, ki stoji v bloku Jugozapadnj št. 3. Najdeno: v kruhu zapečen vrabec. Mi, komisija, smo ves kruh v količini enega kilograma poslali ravnatelju pekarnice, tovarišu Bredinu, kjer je bilo ugotovljeno, da je med delom brigade tovariša Ščuke prišlo do padca tega predmeta in zapečenja ptice vrabca. Kopija dopisa je bila izročena ravnatelju pekarnice zaradi sprejema ustreznih ukrepov v zvezi z zapečenjem vrabca. Zdravnik Labinjskaja, inšpektor Rasterjev, zdravnik Bondarenko.« (Poročilo zdravstvene komisije.)

Opomba: Ti zapiski so iz vsakdanjega življenja, resnični, niso izmišljeni. Objavlja jih sovjetska humoristična revija »Krokodil« pod naslovom »Ko bi hotel, bi si ne mogel misliti«. Pokazati hoče s tem, kako smo v vsakdanjem resnem življenju včasih smešni.

Smejte se, če se hočete

Oče sinu: »Na, tu imaš seznam vseh gradih besedi. Nauči se jih na pamet, potem pa pazi, da jih ne boš govoril.«

Profesor kemije: »Kakor vidite, sedaj nič ne vidite. Zakaj nič ne vidite, boste takoj videli.«

Jože: »Lipe, koliko bratov imaš?«

Lipe: »Enega!«

Jože: »Čudno! Tvoja sestra mi je pa rekla, da ima dva.«

»Brihtna« Kocijanka. — Kocijanka je prišla k fotografu: »Tu imam sliko svojega moža, ali jo lahko povečate?«

»Seveda! Nič bolj preprostega kot to.«

»Ampak jaz bi rada tako sliko, da bi ne imel klobuka na glavi kot na tej.«

»To bo pa že malo teže,« je dejal fotograf, »vendar bom poskusil. Na katero stran pa si vaš mož čes lase, ko si ureja prečo?«

»Saj to boste videli, ko odstranite klobuk na sliko,« se odreže Kocijanka.

petelini na farmi, ki so s svojim petjem vznemirjali mlado jutro. Ob osmih je že stal na dvorišču, pripravljen na dogodke današnjega dne.

Ko je zavil okrog skednja, je zagledal nekaj nenavadnega. Na tleh je stala košara, zraven pa je Martin Thorn kopal v pesek jamo. V svoji temni obleki in z bledim obličjem je bil kakor kak mežnar.

»Halo!« je zaklical Bob. »Koga pa pokopavate v tem lepem jutru?«

Thorn je prenehal. Pot mu je curljal po bledem čelu. »Nekdo mora opraviti,« je obžalovaje zamrmral. »Novi sluga je prelen. Če pa pustim, da se nabere tale ropotija, bo tukaj kmalu tako kakor na kraju, kjer so gostje pravkar odšli s piknika.« Pokazal je košaro, polno starih pločevinastih škatel.

»Iščemo zasebnega tajnika za pobiranje smeti,« se je zasmel Eden. »To je nova stran vašega poklica, Thorn! Dobra misel, takole spravljati smeti.« Sklonil se je in pobral škatlo. »Posebno tole, ki je v njej bila, kakor vidim, mišjica.«

»Mišjica?« Thor si je z rokavom obrisal čelo. »O da, mnogo je potrebuje. Za podgane, veste.«

»Za podgane?« je s čudnim poudarkom ponovil Bob in vrgel škatlo nazaj.

Thorn je izpraznil košaro v jamo ter začel zasipavati. Bob, nedolžen gledalec, je brez dela stal pri njem.

»Tako, to sem opravil!« Tajnik je poravnal in pogladil pesek. »Red in snaga — to

Otroški
kotiček

Živali se igrajo

Mlade mačice ali psički se zelo radi igrajo. Psiček večkrat lovi lastni rep in se pri tem spretno vrti v majhnem krogu okoli sebe. Mlade mačice love namišljeni plen, se potuhnejo in znova naskočijo že obglodano kost, ki se pri tem prevrne in povzroči še en naskok. Takšna namišljena žrtev je lahko okrogel kamen ali kos vejice, žoga pa je že kar dragocen plen. S kosom krpice ali papirja, privezanega na nit, lahko zabavamo mačko ali psička ure in ure dolgo.

Živali poznajo tudi nekakšno govorico. Pes laja, bevska, zateglo cvili, zavija, renči ali miga z repom. Štirinožcem, ki lajajo, a ne grizejo, so v mnogočem podobni bojevitim dečki, ki se radi postavljajo na prste, vrte stisnjene pesti in se širokoustijo.

Miroslav Zei

UGANKA

Neki učenec je napisal v šolski nalogi takole:

»Deset prstov imam na vsaki roki, pet in dvajset na rokah in nogah.«

Učiteljica je nalogo popravila tako, da ni črtala nobene besede. Kako?

UGANITE!

Kateri svetnik še ni v nebesih?

(St. Gregor, ker še gre gor)

Kaj je v Ljubljani po sredi?

(Četrtek)

MAK

Mak, mak, mak
sredi polja kima,
mak, mak, mak
rdečo kapo ima.

Vetrček
čez polje zaveje,
gleda mak
se mu zasmeje.

Pravi mu
soncece žareče:
»Daj, odkrij
mi se!« On se neče.

»Ha, ha, ha!
Malo si me stresel;
kape pa
nisi mi odnesel!«

»Ali jaz
sem te izvabilo
iz zemlje,
z lučjo te pojilo.«

A jesen
je prišla in zima,
gologlav mak
na polju kima.

»Da me ti
odgojilo nisi,
jaz že sam
bil pomagal bi si!«

»Joj, joj, joj!
sonca ni,
rezka burja piše...
drgeta in vzdise —

Oton Župančič

je pač moja strast.« Pobral je košaro. »Sicer pa bi vam rad nekaj svetoval, če dovolite. Ne vem, koliko je vašim ljudem na tem, da prodado bisere. Toda poldrugo desetletje sem že pri Maddenu, a rečem vam, da on ni mož, ki bi ga kdo brez kazni smel pustiti čakati. Preden se boste zavedli, bo kupčija z biseri razdrta.«

»Storim, kar morem. Poleg tega bo pa Madden napravil sijajno kupčijo, in to on ve...«

»Če se P. J. ujezi, mu je vseeno. Hotel sem vas posvariti.«

»Zelo ljubeznivo,« je malomarno zamrmral Bob. Thorn je postavil košaro in lopato pred kuhinjo, iz katere je uhajal prijeten vonj pečene gnjati. Potem je počasi odšel na verando.

Ah Kim je prišel iz kuhinje, od ognja ves žareč v lice. »Vi, gospod, videli sonce vzhajati zjutraj?«

»Zgodaj sem bil pokonci, toda tako zarna pa vendarle ne!« je odvrnil mladenič. Tajnik je izginil v hišo. »Pravkar sem opazoval najinega ljubega prijatelja Thorna, ko je za skednjem pokopaval smeti. Med drugim tudi pločevinasto škatlo, v kateri je bila mišjica.«

Chan je opustil Ah Kimovo krinko. »Gospod Thorn je zelo delaven, mogoče bo sčasoma še marsikaj napravil. Eno napačno dejanje sili, kakor člen v neskončni verigi, vedno še k drugim. Kitajci imamo pregovor: Kdor jezdi na tigru, ne more z njega.«

P I S A N O B R A N J E

Dekle v zeleni obleki

Simon Eliot je sedel na terasi hotela »Paradise« v Miami Beachu in Floridi, obkrožen z reporterji.

Samo pet dni mu je uspelo ostati nepoznan in v miru. Premalo je bil previden in tako ga je odkrila Ivette Lang, reporterka lokalnega časopisa. Simon namreč ni niti slutil, da bi takšna lepota lahko bila član sedme svetovne sile in — ugriznil je v nastavljeno vabo.

In zdaj ni bilo več izhoda. Radovedni novinarji so mu obljubili, da ga bodo pustili pri miru pod pogojem, da jim pove neko svojo dogodivščino, o kateri ni še nikomur pripovedoval.

»Prav, če že ne gre drugače,« se je nasmehnil Eliot. »Povedal vam bom, kaj se mi je pripetilo, ko sem prvič dopotoval v Chicago na vabilo svojega prijatelja bankirja Blancharda. Pripeljal sem se z jutranjim vlakom, popoldne pa so me že zaprli, češ da imam zvezo z nekim ubojem...«

Na kolodvoru me je čakal Blanchardov sekretar, visok elegantno oblečen mladenič prijetnega videza in me nagovoril:

»Dobrodošli v našem mestu, gospod Eliot! Slišal sem, da ste prvič v Chicagu. Ne boste razočarani, če ne boste takoj srečali kakšne tolpe plačanih morilcev! Časopisi vedno pretiravajo, posebno pa, kadar pišejo o Chicagu. Gospod Blanchard vas prosi, da mu oprostite, ker ni prišel osebno. Nenadoma je moral na važen sestanek, pa me je prosil, naj vam delam družbo do večera.«

Jutro je bilo soparno, konec julija — toplo, toda oblačno. Sekretar mojega prijatelja, pozabil sem vam povedati, da se je pisal Lowson, je poklical taksi in odpeljal sva se proti hotelu. Nisem bil niti najmanj utrujen, pa sem predlagal Lowsonu, naj mi pokaže Chicago.

Vozila sva se po Chicagu podolgem in počez. Občudoval sem čudovito čikaško univerzo, prevzel me je hrup na veliki borzi in prijetno sem se počutil v zelenju Lincolnovega parka.

»Ne smete se jeziti zaradi naših šal o ubojih!« se je Lowson nekajkrat opravičeval, potem ko je povedal nekaj duhovitih šal o gangsterjih. »Na ta način pri nas plašimo Newyorčane. Chicago v nobenem pogledu ni slabši od drugih velikih mest. Vi se pač ne razburite zlepa, kajne?«

»Doživel sem že veliko razburljivih reči in to najrazličnejših...« sem odvrnil nedoločeno.

Največji vtis je name napravila umetniška galerija. V njej bi ostal vsaj uro ali dve, če ne bi moj spremljevalec stalno pogledoval na svojo zlato uro:

»Gospod Eliot, pokazal vam bom še teraso. Od tam je čudovit razgled.«

Imel je prav. Pod teraso se je razprostiral bujen park, poln razkošnega zelenja, in njegov zid je mejil na Michiganski bulvar.

V tem je začel pršiti dež. Vidljivost je bila zelo slaba.

»Megla,« je rekel Lowson, »Najbrž je takšno vreme tudi v New Yorku. Imamo pač spet enega od mokrih in meglenih čikaških dni.«

Neka zelo lepa plavalaska v živo zelenem dežnem plašču se je pokazala na terasi, naju premerila z jeznim pogledom, kakor da bi hotela reči, kaj tu iščeva, in po ozkih stopnicah, ki jih prej niti opazil nisem, odšla v park. Spremljal sem jo s pogledom, dokler ni izginila v gostem zelenju med stezo in zidom.

»Tamle na levi je planetarij,« je pokazal Lowson proti bližnjemu poslopju, »tamle pa je koncertna...«

Zdelo se mi je, da sem zaslišal neki čuden zvok.

»Lowson, nekdo je kriknill!«

Začudeno me je pogledal: »Ne bi rekel...«

DOM

Idilična bajta so ji dejali,
ne vem, lahko da so jo zmerjali —
jaz le to vem,
da je kot grbasta stara ženica
— hiša očetova.

Prisluhnila sva. Razen škrebjanja dežja, bobnenja podzemeljske železnice od časa do časa in hrupa avtomobilov na bulvarju ni bilo slišati ničesar.

Buljil sem proti grmovju, za katerim je izginilo dekle v zelenem. Bil sem prepričan, da sem zaslišal krik. Skoraj v istem trenutku se je tam spet pokazala živo zelena barva dežnega plašča in za njim ženski obraz, obrobjen s prameni črnih las. Grmovje je bilo na tem mestu malo redkejše.

»Toda to ni isto dekle! Tu se nekaj dogaja. Lowson, pojdiva...«

»Gospod Eliot, vi se šalite, se je smejal Lowson.

Nisem se šalil. Nasprotno, bil sem zaskrbljen. Dekle v zelenem plašču se je pokazalo še enkrat, nato pa izginilo v smeri proti cesti.

»Pogledat grem!«

mi obljubite, da pojdejo biseri jutri gotovo na pot...«

»Dam vam svojo besedo!«

»No dobro, treba bo zopet čakati. Toda prvič in zadnjič sem delal kupčijo z vami, stari prijatelj. Z Bogom!«

Ves ogorčen je zalučil Madden slušalo. Slaba volja se ga je držala tudi med zajtrkom. Krčeviti Bobovi poskusi, pripraviti ga k razgovoru, so bili bob ob steno. Po jedi je zasedel Thorn mali avto in izginil. Bob pa se je, poln pričakovanja, sprehajal pred hišo. Prej kakor je upal, je bilo njegovo pričakovanje poplačano. Sveža in ljubka kakor mlado jutro se je pripeljala v svojem ličnem vozu Pavla Wendell ter obstala onstran žične ograje.

»Dober dan!« mu je zaklicala. »Vstopitel Videti ste veseli, da me vidite!«

»Veseli? Milostna gospodična, prinašate mi nov lek življenja. Veliki P. J. me kar ne more trpeti. Ali ste kdaj že zajtrkovali s kako klopotačo, ki je pravkar prejela slabe vesti?«

»Doslej še ne. Toda kako vam danes zjutraj sicer ugaja tu zunaj? Ali ste kdaj v svojem življenju že videli take barve?«

»Še nikoli!« Bob je občudovaje zrl v obraz, ki ga je zalivala rdečica. »In niti sledu kakkega rdečila!«

»Govorim o puščavi, vi priliznjene! Oglejte si snežnike!«

»Krasni so. Toda dovolite, da si rajši ogledam, kar mi je bližje. On vam je gotovo že povedal, da ste lepi?«

»Ne hodite, umazali se boste! Jaz bom šel dol...«

Stekel je po stopnicah v park. Dež je postal še gostejši in gosta zavesa megle se je spustila še nižje. Dvignil sem ovrtnik in pohitel za njim.

V gostem grmovju sem se skoraj zaletel vanj. Lowson je bil blede, razburjen, prestrašen.

»Tam leži neka ženska... Mrtva je! Kaj naj storiva?« je jecljal.

»Obvestite policijo! Sporočite najbližjemu prometnemu stražniku!«

Odhitel je proti terasi, jaz pa sem zakoračil v grmovje. Tam je ležalo dekle v zelenem dežnem plašču. Dež je padal na njen nepremični obraz, njeni svetli kodri so bili blatni in na čelu je imela modro otekline. Da, to je bilo dekle, ki sva jo srečala na terasi.

Potipal sem ji pulz. Lowson je imel prav. Dekle je bilo mrtvo... ustreljeno. Poka pištolo nisva slišala, ker je ubijalec najbrž sprožil prav v trenutku, ko je mimo drvela podzemeljska železnica. Zelo dobro pripravljen zločin na neverjetno primernem kraju.

Po glavi so se mi podile misli: Druga ženska v zelenem plašču zdajle beži. Kaj naj storim? Ko bo Lowson pripeljal policijo, bo ona lahko že daleč, na varnem in nihče od naju je ne bo mogel opisati.

Krivuljasti bezeg ji služi za bergljo
in v vejah njegovih poseda senica,
ki vedno ponavlja ime: Beračica!

A vedno, ko pridem, mi vrata odpira
in oče na njenem se pragu smehlja:
»Poglejte otroka, že spet je doma!«

A. G.

Odšel sem v smer, v katero se je izgubila, in kmalu sem prišel na bulvar. Opazil sem jo. Stala je na avtobusni postaji, komaj kakih dvesto metrov daleč od mene. Nisem prišel niti do polovice te poti, ko je pripeljal avtobus in dekle je vstopilo.

Imel sem srečo. Mimo je pripeljal prazen taksi. Skočil sem vanj in ukazal šoferju:

»Spremljajte tistile avtobus za vsako ceno. Pazite, da se nama ne izgubi izpred oči!«

Na stotine avtomobilov naju je dohitelo, prehitevalo in zvijalo v raznih smerih. Toda šofer taksija je vozil, kot da bi mu kdo tiščal revolver v hrbet. Vprašujoč me je gledal v ogledalcu poleg volana in, kot bi me hotel pomiriti, dejal:

»Tole bo pa dolga vožnja!«

In res je bila dolga. Vozila sva tik za avtobusom, čeprav bi na mokrem asfaltu lahko prišlo do nesreče. Na vseh postajah sva se ustavila in gledala, če bo iz stopilo dekle v

Koroški pregovori

Krava pri gobcu molze.

Svit je zvit.

Šparovec cerovca najde.

Zvahta vkup trahta.

Meni luč, tebi pa ključ.

zelenem plašču. Vozila sva okrog jezera, drvela po bulvarjih in nato je avtobus zavil v smer, odkoder smo prišli.

»Kaj je zdaj?« sem vprašal šoferja. »Kje sva?«

»V Evanstonu, na periferiji. Avtobus se vrača v Chicago. Ga bova še naprej spremljala?«

Prikimal sem. Ženska v zelenem plašču se ni izstopila, biti mora torej še vedno v avtobusu. Bilo je že temno in deževalo je vedno bolj, ko je na neki postaji skočila iz avtobusa.

Vrgel sem šoferju dva bankovca po deset dolarjev in stekel proti podzemskemu prehodu za pešce, v katerem je izginilo dekle. Spet sem jo dohitel v nekem parku ob jezeru. Dekle je hitelo skozi park, a njen živo zeleni plašč mi je pomagal, da je nisem izgubil izpred oči.

Dohitel sem jo in jo zgrabil za roko. Branila se je, se metala sem in tja in me brnila v nožno piščal. Bila je huda in razburjena, toda nisem je izpustil iz rok. Zdaj sem jo prvič bolje pogledal. Bila je brez dvoma zelo lepa, mlada ženska. Posebej so se mi vtisnile v spomin njene velike črne oči.

»Vi... vi...!« je divjala, nato pa je nekemu za mojim hrbtom zavpila: »Primate tega vsiljivca! Že nekaj ur me zasleduje.«

Dva krepka policaja sta stala ob meni, kot bi zrasla iz zemlje. Eden od njiju je izbuljil oči in dejal:

»Saj to je vendar on! Simon Eliot, aretirani ste! Celopoldne vas že iščejo. Vsa policija se podi za vami. Obtoženi ste uboja.«

»In zdaj ste hoteli ubiti še tole dekle!« je zarezal vame drugi policaj.

(Konec prihodnjič)

Za kratek čas

Pod jarmom. — »Moja žena in jaz sva kakor eno.« — »Midva — moja žena in jaz — pa sva deset.« — »Kako to?« — »Ona je ena, jaz pa sem ničla.«

Razumni psiček. — Gašper in Miha sta hvalila vsak svojega psa. Miha je pripovedoval, kako ga je njegov psiček v pustni noči privedel domov. — Nato Gašper: »Pri nas je gorelo. Z ženo sva reševala deco in živino. Pa ti skoči naš Pazi skozi ogenj v sobo in se nato pojavi z zavitkom. Kaj misliš, da je prinesel?« — »Zavarovanjsko polico, zavito v mokro cunjico.«

»Jack mu je imel!«

»Kaj to! Njegove nogavice bodo vseeno prelučnjane. Vsekakor me je strah pomisliti, da bo mlada žena, kakršna ste vi, tako priklenjena...«

»V marsičem imate skoraj prav.«

»In pri tem sem se dotaknil vprašanja le po vrhu.«

Pavla je zavila k odprtim vratom in Bob je zagledal večje poslopje sredi majhnih hišic. »Tu je dr. Whitcomb,« je pojasnila voznica. »Prekrasen človek! Rada bi, da bi se vidva spoznala.«

Peljala je Boba skozi vežo v prostorno sobo, ki ni bila tako krasno opremljena kakor ona na Maddenovi farmi, toda bila je prijaznejša. Pri oknu je sedela sivolasna gospa.

»Dobro jutro, doktor!« je pozdravilo dekle. »Privedla sem vam nekoga s seboj.«

Dama je vstala in njen dobrotni smehlaj je obsončil vso sobo. »Pozdravljeni v moji hiši!« je dejala in stisnila Bobu Edenu roko.

»Vi ste doktor?« je jecljal.

»Seveda! Ampak vam moja zdravniška pomoč ni potrebna, ker ste zdravi, da je veselje! Sedite, prosim! Kje pa ste?«

»Na Maddenovi farmi.«

»Res, slišala sem, da je Madden tukaj. Tak sosed ne pomeni kdovekaj. O priložnosti sem ga enkrat obiskala, njega pa ni bilo k meni. Ne zdi se mi primerno v puščavi živeti tako zase. Tu hočemo biti prijatelji z vsemi.«

(Dalje prihodnjič)

Maddenova orjaška postava se je pojavila na verandi. »Halo, Eden! Vaš oče je pri aparatu! Klical sem ga.«

Bob je odhitel k telefonu. »Dobro jutro, papa! Danes lahko odkrito govorim. Tukaj je, hvala Bogu, vse v redu. Kako se godi gospodu Maddenu? Oh, dobro! Poleg mene stoji in mora niz čimprej imeti!«

»Pravi! Mu takoj odplošljemo!« je odvrnil starejši Eden. Olajšan je vzdihnil Bob. Brzjavka ga je torej dosegla.

»Povejte mu, naj ga še danes odplošlje,« je velel milijonar.

»Gospod Madden vpraša, ali ga moreš že danes poslati?«

»Nemogoče!« je odgovoril draguljar. »Saj ga sploh še nimam.«

»Dajte mi slušalo!« je zarjul Madden.

»Povejte mi, Eden, kaj je to: Nimete ga?«

Bob Eden je razumel očetov odgovor. »Dobro jutro, gospod Madden... Da, biseri so bili v kar moči slabem stanju. Takih nisem mogel dati iz rok. Dal sem jih očistiti — pri drugi trdkli...«

»Nezaslišano!« je zagrmel borzijanski magnat. »Saj sem vam sporočil, da hočem biser takoj imeti. Ni mi na tem, da so očisti- ni.«

»Odkritosrčno mi je žal!« je mirno ugovarjal Bobov oče. »Dobim jih šele jutri zjutraj in jutri zvečer jih odplošljem.«

»To se tedaj pravi, da bodo v torek zvečer na farmi? Res, kar miha me, da bi razdrl vso kupčijo...« Madden je za hip prenehal in Bob je zadržal sapo — »toda, če

Avstrijska televizija

NEDELJA, 10. julija 1966: 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 11. leta dalje: „Fury“; zgodba konja — 17.30 Mladinski svet. Naš mednarodni filmski magazin — 17.55 Kaj lahko postanem? 18.25 Naša lahko noč oddaja za otroke — 18.30 Za družino. Novo za ženo — 19.00 Rue Saint Honoré. Podoba znamenite ceste — 19.30 Aktualni šport — 20.10 Ponovitev predstave iz „Komornega gledališča: „Z najboljimi priporočili“; veseloigra — 22.25 Kristjan v času — 22.35 2. večerna poročila — 22.45 Filmsko poročilo o krožni kolesarski dirki „Po Franciji“ (Tour de France).

PONEDELJEK, 11. julija 1966: 19.00 Kratka poročila — 19.03 Pustolovščine pod vodo — 19.23 Zabeleženo za vas in izložba — 19.30 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Anglija — Urugvaj; Prvi polčas — 20.15 Večerna poročila — 20.25 Drugi polčas nogometne tekme: Anglija — Urugvaj — 21.15 Maigret in neznanka, kriminalni komad — 22.05 Čas v sliki — 22.25 Janine Aimée. Zgodba francoske mladenke — 22.40 Filmsko poročilo o krožni kolesarski dirki „Po Franciji“ (Tour de France).

TOREK, 12. julija 1966: 19.00 Kratka poročila — 19.30 Nemščina za domačine — 19.22 Zabeleženo za vas in izložba ter kratki filmski mozaik. — 19.30 Evrovizija iz Londona: Svetovno nogometno prvenstvo: Zahodna Nemčija—Švica; prvi polčas — 20.15 Večerna poročila — 20.25 2. polčas nogometne tekme za svetovno prvenstvo: Zahodna Nemčija—Švica — 21.15 Drama Jeana Paula Sartra — 22.25 Čas v sliki — 22.45 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Brazilija—Bolgarija; nato filmsko poročilo o krožni kolesarski dirki „Po Franciji“ (Tour de France), nato konec oddaje.

SREDA, 13. julija 1966: Program za delavce: 11.00 Kratka poročila — 11.03 Rue Saint Honoré. Podoba znamenite ceste — 11.35 Maigret in neznanka — 12.25 Kratka poročila — 17.00 Kratka poročila — 17.03 Za otroke od 5. leta dalje: Gašperčkove pustolovščine — 17.45 Za otroke od 11. leta dalje: Mali športni ABC — 18.15 Naša lahko noč oddaja za otroke — 19.00 Kratka poročila — 19.05 Prizori iz Avstrije — 19.23 Zabeleženo za vas in izložba ter kratki filmski mozaik — 19.30 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Madžarska — Portugalska; 1. polčas — 20.15 Večerna poročila — 20.25 2. polčas nogometne tekme za svetovno prvenstvo: Madžarska—Portugalska — 21.15 Pomnite še? — 22.30 Čas v sliki — 22.50 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Španija — Argentinijska, nato filmsko poročilo o krožni kolesarski dirki „Po Franciji“ (Tour de France) in konec oddaje.

ČETRTEK, 14. julija 1966: 19.00 Kratka poročila — 19.05 Športni kalejdoskop — 19.25 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.05 Lastni izdelek. Alibi za Jamesa; kriminalna televizijska igra — 21.55 Prometni obzorik — 23.05 Čas v sliki — 23.25 Filmsko poročilo o krožni kolesarski dirki „Po Franciji“ (Tour de France) in konec oddaje.

PETEK, 15. julija 1966: Program za delavce — 11.00 Kratka poročila — 11.03 Titfield ekspres —

12.25 Kratka poročila — 19.00 Kratka poročila — 19.03 V Ameriki — 19.18 Zabeleženo za vas. Izložba in kratki filmski mozaik — 19.30 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Brazilija—Madžarska; prvi polčas — 20.15 Večerna poročila — 20.25 2. polčas nogometne tekme za svetovno prvenstvo: Brazilija—Madžarska — 21.15 Kabaret kock: „Oblaten na vse večne čase“ — 22.20 Čas v sliki — 22.40 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Švica—Španija in konec oddaje.

SOBOTA, 16. julija 1966: 14.55 Kratka poročila — 15.00—15.45 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Argentina—Zahodna Nemčija; prvi polčas — 16.00—16.45 2. polčas nogometne tekme za svetovno prvenstvo med Argentino in Zahodno Nemčijo — 16.45 Kratka poročila — 17.00 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Italija—Rusija — 18.30 Kratka poročila — 18.35 Kaj vidimo novega? S Heinzom Conradom — 19.25 Zabeleženo za vas — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Izložba in kratki filmski mozaik — 20.00 Asuan. Kultura in soglasnost narodov — 20.15 Prenos hessenškega radia: Nekdo bo zagal — 20.00 Večerna poročila in v žarometu „Sedem dni svetovnih dogodkov — 22.30 Naš nočni program: Pet fotografij: Kriminalni film — 23.30 Evrovizija iz Londona. Svetovno nogometno prvenstvo 1966: Mehika—Anglija in konec oddaje.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 10. 7.: 6.15—6.45 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 11. 7.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Pregled sporeda slovenskih oddaj. — S knjižne police. — Solistična ura (Iliana Bratuž, sopran; klavir: prof. Hrašovec Silva. — 18.00—18.15 Za našo vas. — TOREK, 12. 7.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — Mladinski akordeonorkester iz Beljaka in Celovca. — SREDA, 13. 7.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 14. 7.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Poje: ženski vokalni kvartet ob 75-letnici rojstva pisatelja Janeza Jalna in spominčica ob smrti. — PETEK, 15. 7.: 14.15—14.55 Poročila, vreme, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh (Domače novice) Poje: Selski dvojni kvintet dr. Niko Kuret: Kaj in kako ljudstvo veruje. — SOBOTA, 16. 7.: 9.00—10.00 Od pesmi do pesmi — Od srca do srca.

Tesarje, plačane nad tarifo, kot tudi tesarske vajence, katerim plačam tudi nad tarifo za pomožne delavce stalno sprejemam. — PETER WALDER, Stadtzimmermeister, Klagenfurt—Celovec, Türk-gasse 1, tel. 52 70.

Organist, tačas penzionist, z večletno prakso, išče službo organista.

Naslov v uredništvu.

Sele dobe kip Marije Pomočnice kristjanov

Novo cerkev v Selah je v teku dveh let, kar je bila posvečena, obiskalo že na tisoče občudovalcev ne le s Koroške, temveč iz vse Avstrije in zlasti iz sosednjih držav. Z letošnjim 24. julijem pa se bo začel uresničevati napis na glavnem vходу nove cerkve: »Tu moja hiša, od tod moja slava.« Na ta dan bo namreč slovesno ustoličen nov kip Marije Pomočnice kristjanov, kateri je cerkev posvečena. Kip bo 16. julija ob navzočnosti 100 koroških slovenskih romarjev blagoslovil vrhovni predstojnik salezijanske družbe v svetišču Marije Pomočnice kristjanov v Turinu. Tam:

»Kjer prestol nje stoji visok in milosti deli usmiljena.«

Ta nov kip bodo koroški romarji ponesli potem tudi v rojstno hišo največjega apostola Marije Pomočnice kristjanov sv. Janeza Boska in v svetišče velikega Marijinega častilca sv. Antona Padovanskega. Z njim bo selska romarska skupina obiskala vse Marijine romarske cerkve po južni Koroški. S seboj bo nosila tudi luč iz Turinskega svetišča. 24. julija pa ga bomo postavili na prestol v njej posvečeni novi selski cerkvi.

Selani ljubimo z veliko ljubeznijo našo novo cerkev. Čutili smo pa, da v njej nekaj manjka. Zares: manjkal je kip naše nebeške Matere in Pomočnice. Počutili smo se ka-

kor se počuti družina brez matere. Zato se veselimo nad vse dneva, ko bomo upravičeno lahko zapeli:

»Saj vemo, da ti si med nami...«

Vse Marijine častilce vabimo za ta presrečni dan v Sele. Dopoldne bo več sv. maš in prilika za sv. spoved. Popoldne ob 3. uri pa ob Užnikovem križu sprejememo nov kip in ga po procesiji po vasi poneseemo v novo cerkev, kjer bo sv. maša s skupnim obhajilom vseh selskih faranov in romarjev.

Marija nebeška Kraljica ti celega sveta Gospa.

oj bodi nam vsem pomočnica, veselje si našga srca!

POLETNE IGRE V BREZAH

Petek, 8. julija: „Sveti poizkus“. — Sobota, 9. julija: „Gospod Puntila in njegov hlapec Matti. — Sreda, 13. julija: „Sveti poizkus“. — Četrtek, 14. julija: „Sveti poizkus“.

„KOMEDIJSKE IGRE“ V ŠPITALU

Igralski ansambel Porcia v Špitalu bo uprizoril v poletni sezoni sledeča nova dela: „Nepričakovani“ Johana Nestroya, „Komisar“ Georga Courtelina; Ponovitve: Scapinove zvijače Molièra, „Ljubezen in slučaj“ Marivoja, „Nobenega popra za Cermaka“ Artmanna.

Sezona se bo začela 15. julija, ob 20. uri z delom „Nepričakovani“.

V krščanski žalosti naznanjamo, da je naš ljubljeni oče, mož, brat in stric, stari oče, gospod

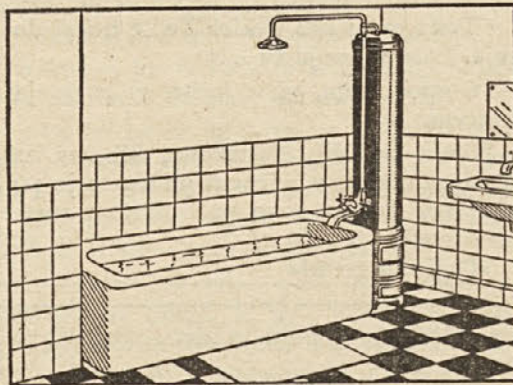
JOŽEF VAUTI

p. d. VAUTI NA RUTAH PRI RINKOLAH

dne 29. 6. 1966 v 77. letu starosti, previden s sv. zakramenti, podlegel posledicam prometne nezgode.

Blagega pokojnika smo spremili dne 3. julija od hiše žalosti na pokopališče v Šmihelu pri Pliberku.

Marija Vauti, žena
Jožef, Stanko in Izidor, sinovi
Marija, Terezija, Zofija in Ottilija, hčere
brat: župnik Alojzij v Selah
sestre: Elizabeta in Apolonija
ter vnuki in ostalo sorodstvo.

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavlja

Bratje Rutar & Co.

Dobrla ves — Eberndorf

UVAŽATI JIH MORAJO.

Koga? Svinje. Pa bi ne bilo treba, če bi znali s prašiči prav ravnati, če bi jih znali prav hraniti. Za sodobno svinjerejo je nujno potrebno poznanje bolezni svinj in higijene svinjereje. O tem vas podučijo knjiga živinozdravnika Matevža Marolta

Hygiene des Schweines

Išla je v samozaložbi. Posreduje vam jo Knjigarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

KMETJE POZOR!

NAJNOVEJSE KMETIJSKE STROJE, MLATILNICE, TRAKTORJE, KOSILNICE, MOPEDE, KOLESNA, HLADILNIKE, PRALNE STROJE, ELEKTRIČNE MOTORJE

vam nudi ugodno domačo tvrdka

Johan Lomšek

št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves — Eberndorf, Telefon 04237 246

Ob prazniku sv. Mohorja in Fortunata vam

Družba sv. Mohorja v Celovcu

priporoča svojo prodajalno knjig, papirja, pisarniških in šolskih potrebščin ter nabožnih predmetov

V MOHORJEVI HIŠI, NA 10.-OKTOBER-STRASSE 27

Oglejte si lepo izbiro knjig za mlade in odrasle! Oglejte si podobice, svetinjice, križe, molitvenike, rožne vence!

Nudi vam tudi slovenske gramofonske plošče, svete podobe (ikone) in druge zanimive reči.

V prodajalni lahko kupite tudi »Naš tednik-Kroniko«, »Vero in dom«, »Našo luč«, ljubljansko »Družino« in Glas slovenske kulturne akcije.

Darujte za visokošolski dom Korotan!